

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 50—Vol. XLIX.

FRIDAY 21ST DECEMBER, 1951.

Registered at the C.P.O. as a Newspaper.
Price SIX PENCE

HEART BEATS

"I am poor, but Oh my God, let me have no care for riches. I am lowly, let me never desire rank. In Thy mercy place me where I may at least know Thee and love Thee. I know not who are for me, nor who are against me. Only teach me to honour every living man. Give me the treasure of pure-mindedness, and burn in my soul as the undying lamps of sanctity. In the midst of this world be unto me a separate world by Thyself, in the strange bewilderment of human society be Thou unto me the ever well-known associate.

—Pratap Chandra Mazoomdar.

44" Wide
CREPON—
—GEORGETTE
Special Price 3/11 yd.
44" Printed Georgette
Pin Spot & Floral
All Over Designs
5/6 yard

JUST UNPACKED!
Latest **SILKS
& SAREES.**

- 44" OPAL GEORGETTE
In all shades ... 15/6 yd.
- 44" EMBOSSED GEORGETTE
Beautiful Floral & Basket Design 12/6 yd.
- 44" VELVET CHENILE GEORGETTE
17/6 yd.
- 36" RING VELVET ucrustable 15/11 yd.
- 36" COLOURED SATIN
BEAUTE 6/11 yd.
- 36" COL'Y RED SATIN 3/11 yd.
ALL SHADES IN STOCK.
- o—
CHILDREN'S GEORGETTE SMOCKED
FROCKS. EXCELLENT WORK 21/- each.
- o—
Saree Borders, Jari Trimmings Always
In Stock.

LATEST
STYLES
IN
MEN'S
LADIES'
&
CHILDREN'S
CHAMPALS.

EMBROIDERED GEORGETTE SAREES. In all leading shades. Now reduced to £4/10/0 each.

—o—

EMBROIDERED SUEDE SILK SAREES. Attractive Embroidery. Special price £4/4/0 each.

—o—

GEORGETTE JARI WORK SAREES, with attractive wide borders in all shades. Now reduced to £5/10/-

—o—

PRINTED VOILE SAREES
In Latest Designs
5 Yds Lengths 25/- each.
6 " " 30/- each.

44 "Wide
HEAVY QUALITY
COLOURED GEORGETTE
All shades In Stock.
Special Offer 4/11 Yard.
44" Coloured Georgette
with double printed border
Sky-White & Green
6/6 Yard

Phone 33-6229. **JAYBEE SILK HOUSE** P. O. Box 5169.
39a MARKET STREET, JOHANNESBURG.

**BONES
WANTED**

We Pay
£7 PER TON
F.O.R. your
Station or Siding

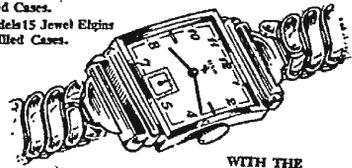
BAGS RETURNED RAILAGE PAID

For Full Particulars write to:

THE
**BULLBRAND
FERTILIZERS LTD.**
SARNIA, NATAL.

ELGIN

21 Jewel Lord Elgin and 17 Jewel
Elgin De Luxe in Solid Gold and
Gold Filled Cases.
Latest models 15 Jewel Elgins
in Gold Filled Cases.

WITH THE
NEW MIRACLE
DURA-POWER MAINSPRING
ADVANCE 1950 MODELS

KATZ & LOURIE LTD.
Cor. Eloff & Market Sts., JOHANNESBURG.

HANNON'S DETECTIVE AGENCY (PTY.) LTD.
Managing Director: O. HANNON, seventeen years Royal Irish Constabulary
and Criminal Investigation Department, S.A. Police.
Manager: MINDEN PLUMLEY, ex-Hendon Police College and Criminal
Investigation Department, New Scotland Yard, London.
Criminal, Commercial and Matrimonial Investigations Carried Out
In Strictest Confidence.
11/12 Patena Chambers, Jeppe Street, P.O. Box 5199 Johannesburg
*Phone:—Office: 22-7771. After hours: 24-4544.

Kasturba Gandhi Memorial Number
Copies of Kasturba Gandhi Memorial Number can be had
at this office at 1s. 3d. including postage.
'Indian Opinion
Phoenix, Natal.

The
New India Assurance
 Company Limited

for
FIRE, MARINE, LIFE, ACCIDENT
 1919-1950
 31 YEARS OF SUSTAINED PROGRESS

WANTED AGENTS in the Union of South Africa for
 Life, Fire, Marine And Accident Business.
 Apply giving full details to:-
RUSTOMJEE (PTY.) LTD.,
 Principal Controlling Officers,
 New India Assurance Company Limited
 74 Victoria Street, Durban.

AS OTHERS SEE US
 Extract from the "Review" (London) of 29-9-1950
A LEADING INSURANCE JOURNAL

"The Business of the New India has developed very strongly in the past three years with successive increases."
 "The FIRE ACCOUNT has a remarkable record of sustained property."
 "The MARINE FUND is more than double (237 per cent) the amount required."
 "The ACCIDENT ACCOUNT has an even more magnificent profit record . . . over the past 10 years."
 "LIFE BUSINESS: Life Department has been writing comparatively big business for the past 5 years."

The confidence of the discerning Public in the NEW INDIA is amply evidenced by the following records attained in 1949:

	Rs.				Rs.
Fire Premium	1,70,32,179	: : : : :	Life Business in force	exceeds	54,34,00,000
Marine Premium	56,04,844		Assets exceed	...	15,36,00,000
Miscellaneous Premium	35,84,968		Total claims paid over	...	17,95,00,000
Life Premium	2,88,79,302				

In the vanguard of Indian Insurance THE NEW INDIA offers matchless Security and Service in all fields of Insurance.

The
New India Assurance Company Limited

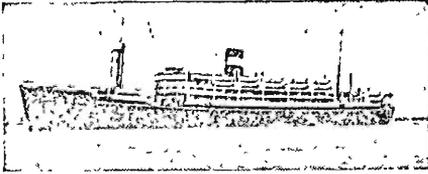
Cable & Telegraphic
 Address:
 "RUSTOMJEE" or
 "NIASURANCE"

RUSTOMJEE (PTY.) LTD.
 Directors: Sorabjee Rustomjee
 Rustom Jalbhoy Rustomjee

**EXPERIENCED,
 RELIABLE
 AGENTS
 MAY APPLY**

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa
 Phone Nos : 25845, 29807 & 28513.—P.O. Box 1610,
 74 Victoria Street, DURBAN, NATAL.

"NEW INDIA IN THE SERVICE OF THE NATION"

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Karanja will sail on the 4th January 1952 for Bombay via Karachi and Porebunder.

S.S. Kampala will sail for Bombay on 2nd February. Passengers must conform with the Vaccination and Yellow Fever inoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without food	£75-0-0
Second "	"	"	50-5-0
Inter-Class	"	"	33-15-0
Unberthed (Deck)	without food		20-15-0

Muslim Special Food £11-10-0 Ordinary Food £5-0-0
Hindu Special Food £10-3-0 Ordinary Food £4-5-6

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

Under no circumstances will unberthed passengers be permitted to keep on deck with them more than one bedding roll and one trunk for use during the voyage.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add.: "KARAMAT."

YOUR GARDEN'S SUCCESS—Begins with Good Seed

Our Long Experience is your Guarantee

Try our Famous

IMPORTED & GOVT. CERTIFIED VEGETABLE & FLOWER SEEDS

Available in Bulk and Packets

A. B. NAIDOO & SONS

(Established 1917)

Stockists of:—

GRAIN, FERTILIZER, HOES, PLOUGH PARTS, HARDWARE & GROCERIES at Competitive Prices.

Phone 21213. Tel. Add.: "GREENFEAST."
145 Brook Street, DURBAN.

WE SELL ONLY ONE GRADE OF SEEDS—ABSOLUTELY THE BEST.

DHIRUBHAI P. NAIK

Insurance & General Agent

For Life, Fire, Burglary, Riot, Accident, Plate Glass, etc.

Representative: National Mutual Life Asso. Of Australasia, Yorkshire Insurance Co. Ltd.

Consult Us For Your Income Tax, Personal Tax, Revenue Clearance Certificate And Immigration Matters.

Telephone: 33-9033. 29c Commissioner Street, JOHANNESBURG.

EVERY

FRIDAY from NAIROBI—

A Constellation leaves for KARACHI and BOMBAY with immediate connections for all parts of

INDIA and PAKISTAN

This is the fastest, most direct and most comfortable route, IMMEDIATE BOOKINGS AVAILABLE.

"CARGO ACCEPTED"

AIR-INDIA

International LTD.

Incorporated in India.

Members of I.A.T.A.

P.O. Box 3006, NAIROBI. Cables "AIRINDIA"
For details apply to I.A.T.A. Agents and Airlines.

Always Better. Better Always.

Are Kapitan's Tempting Sweetmeats.

For nearly half a century we are leading in the manufacture of Quality Sweetmeats and Cakes.

TRY US FOR THE LATEST INDIAN RECORDS.

Address:

KAPITANS BALCONY HOTEL,

(KORNER SWEETMEAT HOUSE)
Corner Grey and Victoria Streets,
DURBAN.

Phone 23414.

Tel. Add. "KAPITANS."

SHAVING COSTS LESS

Sixpence for four blades—that's all you pay for Minora blades! And because they're made from the finest steel, they stay sharp longer, giving you more shaves, better shaves. Look for Minora blades in the red, white and yellow packet.

4 BLADES FOR 6d.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903.

No 50—VOL.—XLIX

FRIDAY, 21ST DECEMBER, 1951

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price SIX PENCE

I HAD to leave Durban for Bloemfontein latest on December 4, in order to be present at the conference of the African National Congress, which was meeting there on the 15th. I tried to have my seat booked four days earlier. I couldn't get a booking as I was told that all seats were fully booked. I made several fruitless efforts till the 13th. The excuse given was either that there was no seat vacant or my permit to go to the Orange Free State was asked for, which of course I did not have. So in the end I got a third class ticket which does not require any booking. I boarded the train at Durban at 8 p.m. on the 14th. The third class coaches were crowded. I managed to sit huddled up in a corner. On enquiring I found that there was quite a lot of room in the first and second class compartments. So I paid excess and got my ticket converted to second class.

My thoughts were as to what was to happen at Van Reenen, the Orange Free State boarder, where we were to reach at 6 o'clock in the morning. Nothing however happened. The train arrived at Harrismith at about 8 o'clock where quite a large number of Europeans had gathered to glance at me. I was informed that I was being shadowed by the officers of the C.I.D. and that instructions had been issued that I should not be interfered with. In fact the C.I.D. officers visited me at my home at

MY VISIT TO BLOEMFONTEIN

By MANILAL GANDHI

Phoenix, before I commenced my journey, to make sure whether I was leaving for the Orange Free State.

The train was late by an hour-and-a-half and we arrived at Bloemfontein at 8 p.m.

I was surrounded by Press men and camera men, who asked me if I was going to break any laws in Bloemfontein. I told them I had already done so by entering without a permit. But they were eager to know whether I would break any apartheid laws in Bloemfontein as I had done in Durban. I told them I had come only to attend the Congress of the African National Congress and that what I had already done was incidental. I did not propose to break any apartheid laws here. But two minutes later I happened to do so unconsciously. I was crossing over the railway bridge leading to the exit, with scores of other passengers, without the slightest notion that I was committing a grave crime. I was surprised to see the camera men in front of me vying with one another to snap me, and the Europeans passing by murmuring, "this is that fellow Gandhi." Bloemfontein is of course a hot bed of anti-non-Europeans. The very sight of a non-European is offensive to the general European public. As I came down the bridge, to my surprise, I was accosted by a Police officer: "Your name and address please!" he

asked. "What is all this for?" I asked surprisingly "Did you not know that you had no right to use this bridge?" he said. "Is that so?" I queried with a shock. "I must admit I was not aware of the fact but now that I am I shall certainly do it again." The Police officer said he was not concerned, about that and he took my name and my permanent home address. I shall be awaiting a summons as I am still awaiting summonses for the breaches I have already committed.

I found that in Bloemfontein it was easy to commit a breach of the apartheid laws without coming into conflict with the European public. My self-respect was deeply wounded to find that one may not even use a public thoroughfare, because of the colour of one's skin. It was a thing I could not tolerate and though I had told the Press that I did not propose to commit a breach of any apartheid laws there, I found that I would be obliged to do so in the course of my movements, if I wished to maintain my sense of self-respect.

From the station I was taken in a taxi to the Native location, where the Conference was sitting. The whole place was in darkness. The Municipality evidently did not deem it necessary to provide the people living in the location with street lights.

Accommodation was made for me in a home of a res-

pectable but poor African family. The only lights in their house were candles. A poor sort of a lavatory was there with no sewerage system. The night soil, I was told, was cleared once in two or three days. There was no water laid in the house. There were communal taps here and there from where water had to be fetched. I had come after a very long and tiresome journey and felt very dirty with all the coal dust from the engine coming into our compartment. I could not possibly have been able to sleep comfortably without a bath. I was intent upon having it some how or other. So I examined all the nooks and corners of their back yard. My hosts were of course anxious and willing to give me all the comforts it was possible for them to give. So they fetched a zink tub and placed it in their wood and coal room and got a bucket full of water from the communal tap. It was nearly midnight, since on my arrival I was taken direct to the place where the conference was sitting. The very kind and generous hosts placed at my disposal their living room, which was their best room, and provided me with a very comfortable and clean bed. I had a night's rest as good as I could have expected to have in the finest hotel. I insisted on sharing the food they ate and so it was a plate of mealie meal porridge and milk or jam and bread and butter for breakfast and an

orange drink, since I did not take any tea or coffee. For lunch I had boiled vegetables, salad, and bread and butter. They had meat but I was a strict vegetarian. For supper I took mealie meal porridge with milk or jam and an orange drink which sufficed me. 11 o'clock tea and refreshments and 4 o'clock tea and refreshments which are the essential items of all our conferences were conspicuous by their absence, which proved that this was really and truly a conference of the poor people.

During the day I looked round the location. Just on the outskirts of the location were factories already in existence for some time and others in the course of erection. In the location they had their church, their communal halls, their Y.M.C.A. But their living conditions were dreadful. Civic amenities and other municipal services were conspicuous by their absence. Roads were like country roads. One just wondered what their condition would be in rainy season with no drains. At night one had to have a torch, which is naturally an expensive luxury for these poor people, or to feel one's way.

Those who resided in the location, I was told, were given a plot of ground on which they erected their own house and paid the Municipality 10s. rent per month and, of course, in addition every adult male was liable to pay £1 poll tax annually. With all that it should of course be remembered that there is no security of tenure whatsoever for these people, who could be shifted from their present place whenever and wherever it may please the authorities. When one compared these conditions with the beautiful homes of the

Europeans, provided with all the municipal services and all the civic amenities they could desire one wondered how it was possible for the Europeans to live and enjoy all the comforts of life with any semblance of a clear conscience. It seemed as though they had no conscience at all. And yet they professed to be true Christians. God was certainly not in their homes. He was in the homes of these poor neglected, despised and exploited human beings. Only that in their ignorance these people did not feel His presence and there was nobody to give them hope and encouragement and to show them the way to see and to feel His presence.

It gave me a vivid idea of what the Nationalist Government's conception of Apartheid was. They say the non-Europeans must be allowed to live and to develop on their own lines, that they must, be given complete freedom in their own areas, that they must conduct their own affairs. Yes, indeed, and so they have their mayor and advisory board, but with what powers heaven alone knows. They did not seem to enjoy any powers. To stew in their own juice and to remain poverty stricken, so that the factories standing just in their door front could be supplied with cheap labour was their inevitable lot.

These people may only trade within the location. They dare not even be seen hawking in town. Some of them work in European hotels and as domestic servants having to be satisfied with any wages they get. The standard of wages is based on the colour of their skin, not on their efficiency. Where there was competition between the European and the non-European, there

the laws were, of course, so made that the non-European whether or not he was efficient for the work he was supposed to do had to be paid the same as the White man, so that the employer was obliged to take the more efficient White man.

How long do the White rulers of this country expect these people to tolerate such conditions? And on top of it all, since the Government has no respect for these people how could one blame the Government officials in all departments and the unthinking and uncultured White public to treat them with any respect? So these poor people are kicked from pillar to post by everyone.

To quote just one instance, I sent a young African student of Fort Hare College, who was living in the same home where I was accommodated, to the railway station to book my seat and to convert my third class ticket to a second

class one. When he first went he was told to come later. When he went the second time he was told by the man in charge that his time was up and was just going off duty. The next one in charge told him to come later. Then the third time he went to convert the ticket an hour or so before the train was due to leave. The person in charge refused to convert the ticket for reasons best known to himself. I had to have the ticket converted on the train.

I had stated above that I would be obliged to commit a breach of the apartheid laws in the course of my movements. Accordingly as I was going to catch my train I intentionally walked in through the entrance meant for Europeans only, which of course was the main entrance, and went over the bridge with railway officials gazing at me. Thus ended my visit to Bloemfontein. I hope next week to deal with the conference.

THE PURPOSE OF MR. MANILAL GANDHI'S VISIT TO BLOEMFONTEIN

The following is the text of a Press statement made by Mr. Manilal Gandhi on his arrival at Bloemfontein on Saturday 15:

My main purpose in coming here to Bloemfontein is to attend the conference of the African National Congress. Since I was actively opposing the Apartheid laws I felt this to be an opportune occasion to do so indirectly by entering the Orange Free State without a permit which no Indian is allowed to do. I felt at the same time that I can directly attack the Provincial barriers which deny Indians the right of freedom of movement and isolate a very large section of the Indian population in Natal.

If the Provincial barriers were removed and Indians who form barely two and a half per cent of the Union population were allowed to spread out they would cease to be a problem.

As I traverse this vast sparsely populated country I could not help feeling how foolish and greedy we human beings are that we are not contented with all what God has blessed us with.

Whilst appreciating the generosity of the authorities in not taking action against me for a deliberate breach of the law the fact that I should have been treated differently from the other members of my community is of little consolation to me.

Indian Opinion

FRIDAY, 21ST DECEMBER, 1951

Xmas

THOUGH the world is full of unhappiness, with wars raging in parts of it, with other natural calamities, in some parts, such as earth quakes, volcanic eruptions, droughts, excessive rains, air craches etc., and what to speak of the numerous gruesome stories of murders, rape and arson one reads almost everyday on opening the morning and evening papers, when legalised murders, rapes and arsons are taking place on a mass scale, one sees little effects of all these on the minds of the general public. They seem to be as happy as ever and in a holiday mood, for the great annual festival of Christmas is drawing near. It is as well that it is so. If we did not have the combination of tears and laughter the world would soon become either, a grave yard or an asylum of the mad.

During this Festive season let us all indulge in happiness and merry making; it is healthy for the body and the mind. But let us not forget the soul, which unfortunately is being hopelessly neglected which is really responsible for all the evils that exist in the world today. During Christmas one should think of Christ who brought the message of Peace to the world and by His very life taught us that the Cross was the way to Peace. But it would appear as though we were thinking of every thing else but

Him. We say to all "a Merry Xmas," but we do little to make it merry. Christ lived for others. He bore the Cross and died on it that we may be happy. But instead of appreciating the fact and taking a lesson from it we are really crucifying Christ by our actions every day. "Love thy neighbour as thyself." "Do unto others as ye would that they should do unto you." These beautiful injunctions we repeat parrot-like morning, noon and night but we do not practice them. The laws of this country are a betrayal of those injunctions. They bid us act quite contrary to them.

These are not times when we should take life too lightly. There is too much of grief and sorrow in the world to allow us to do so. The time has come when we must examine ourselves if we are truly living in the spirit of Christ. If we are not this is the occasion when we should humble ourselves, fall at His feet and ask for his forgiveness and resolve to change our ways and begin immediately in whatever humble way we can to act upon it. This applies to big and small; low and high, rich and poor all alike. May He guide us to the path of righteousness. With this humble prayer we wish all our Christian readers a Merry Xmas.

FARCE IN PARIS

The Rand Daily Mail dated December 10 has the following interesting leading article.

WHAT a farce these disarmament talks are!

What truly praiseworthy persistence, Dr. Nervo, the President of the United Nations General Assembly, is trying to keep them alive even after it has been announced that they have ended in "virtually complete failure." But it is starkly appropriate that he proposes to keep them alive by what he calls a "skeleton agreement"; and one might as well acknowledge at once that not even this sinister-sounding type of settlement is possible.

There will be no agreement that, as a means of lessening arms expenditure, decreasing the pre-

sent tension between East and West, and generally bringing the world nearer to peace, will be worth the paper it is written on.

The reason is that the two parties to the discussions are still insisting on putting the cart before the horse. The tremendous arms race that is now going on—to the great detriment of the people of all the countries concerned—is not a thing that has sprung out of the blue without cause and without purpose. It is the direct result of the fear and mutual hostility between East and West; a symptom and not the disease itself. You could, in fact, compare it to the rash in smallpox.

Doctors do not set out to treat the rash in smallpox; they treat the

disease. Just so there is no there is no hope for world peace in trying to reduce armaments. What is needed is to reduce the tensions and hostilities that have caused the arms race. Then the armaments will fade away automatically.

It may even be a good thing when the well meaning Dr. Nervo gives up and the Paris talks formally break down. For even on the basis of treating the symptoms they are doing more harm than good. What is indeed happening is that both sides are using them very largely for propaganda purposes. Russia, for example, puts up a proposal that she knows very well the West cannot accept, and when the Western Powers reject it calls on

the world to observe that they are really war-mongers at heart. The Western Powers then retaliate by making a proposal that the Russians cannot possibly accept, and when it is refused, point out that this is just another example of Communist wickedness. This game has its amusing side, even though the issues involved are far more amusing; but it gets nobody anywhere at all—in fact, actually increases the bad feeling of which there is already more than enough. The sooner, therefore, that these talks stop the better.

Then it may be possible for Mr. Churchill, and perhaps Mr. Eden, too, to propose something that will go to the root of the disease.

GROWTH OF BROADCASTING IN INDIA

We have been able to increase the number of radio stations from six on August 15, 1947 to 24 including those stations which we have taken over from the integrated States. The number of radio sets which stood at 252,000 on August 15, 1947, has risen to 625,000. We have also expanded transmission hours and services," said Mr. R. R. Diwakar, Minister of State for Information and Broadcasting, Government of India, at a Press conference at Trivandrum recently.

Explaining the expansion programme of All India Radio in the next five years, Mr. Diwakar said that an eight-year development plan on which they were working had just been completed with the opening of the Kozhikode Station. According to that plan, there was to be at least one pilot station for each of the regional language areas and this had been achieved.

The general principles which guided them in carrying out the plan were, firstly, development of smaller stations where there were at present pilot stations of one kw. or less; secondly arranging radio coverage to big areas where there was none at present within a period of five years and, thirdly, planting five transmitting stations at some convenient places. As for financial sanction and the broad plan in regard to transmission of power, they had already prepared the outlines.

Mr. Diwakar added that they had been able to introduce some new features during the past two years. One was "farm forum" which was popular in most of the stations in which it had been introduced. A speciality of this was participation of listeners and it dealt with subjects like talks on compost man-

ure making and subjects of rural interest. The number of community sets had also increased considerably though not to the extent they would have liked. The main difficulty in this regard was lack of electrification in many of the rural areas. Madras had done good work and had a special department and a laboratory where they carried out research and repair of radio sets. They were able to have about 80 per cent of community sets in good working order.

During the past two years, Mr. Diwakar said, A.I.R. had been trying to give greater prominence to classical music. He found that Hindustani music was better understood and appreciated in the South than was the case with Carnatic music in the North. An attempt was being made to make Carnatic music more popular in the North so that the barrier would be broken and all "Bharateeya Sangeet" made one.

Mr. Diwakar said that another interesting feature introduced was "Museum of India programme" which was followed and listened to with interest. During the past four years A.I.R. had distributed by way of remuneration to musicians and artists about Rs. 135 million.

HINDU DHARMA

By—M. K. Gandhi

Price 10/-

To be had from:

'INDIAN OPINION,'

P. Bag, Phoenix, Natal.

NATURE CURE GUIDANCE

By Robert Lawrence McKibbin

Corporate Member Of The Institute Of Natural Therapeutics And Hypnosis (S.A.)
Hon. Secretary-Treasurer: Homoeopathic Society of South Africa.

[The following is of a series of articles on Nature Cure, written by Mr. Robert Lawrence McKibbin, 40 (a), Commissioner Street, Johannesburg. Mr. McKibbin will be pleased to answer through these columns any questions the reader may wish to ask.—Ed. I.O.]

THREADWORM infestation is much commoner than most people suspect. A few years ago, a survey in the United States revealed that a surprisingly high percentage of grownups suffer from this so-called childish complaint. Most of them never suspect the fact.

Much infestation originates from eating fruit that has been handled by people suffering from threadworms, or pin-worms as they are sometimes called. Another name is seat-worms, from the peculiar characteristic, to be explained hereunder, that they appear around the anus at certain times. The eggs get on the fingers of sufferers, or under their finger-nails, and thus get transferred to the fruit they handle. When this fruit is eaten afterwards by someone else, the eggs are introduced to a new body. This is just one more reason why our food should be handled hygienically from grower or manufacturer right down the line to the consumer. And for this reason, too, it is always wise to wash any fruit, such as apples, grapes, etc., before it is eaten. One cannot be too particular about one's food.

Where threadworm infestation is suspected, the matter can often be confirmed by an inspection of the anus about an hour after the patient has gone to sleep. The parent of such a child should then carefully examine around the anus of the child. If there is infestation, there will almost certainly be found some tiny worms, like short pieces of white thread about half an inch long. There may be only one or two, or there may be so many that the anus will be surrounded with a white cotton-wool like mass.

These are the female threadworms which have come out to lay their eggs. They travel down the large bowel, through the rectum and out of the anus, to lay their eggs on the surrounding skin. When these are laid, the female worms return through the anus back into the bowel. But, when they lay their eggs, they bite the soft and delicate skin around the anus, thereby causing an intolerable itching. This causes the patient, even while sleeping, to scratch the anus with the fingers and thus get the eggs under the finger nails. At the

same time, by reflex action, the nose gets itchy too; so the patient rubs or scratches at the nose and thereby transfers the eggs to it. When the eggs reach mucous membrane, they hatch out and so a new generation of threadworms starts.

Bedding and night-clothes can also help to cause infestation since the eggs get brushed on to them and can then be transferred to the mouth or nose. But the eggs are viable, that is, alive and able to hatch out, for a period of only 9 days. This makes infestation very much easier in crowded homes and institutions, but it also affords a means of combating this pest. As the female lives only about the same length of time too, these facts have been used in American hospitals for treating patients. Sufferers are carefully cleansed every night and morning and change into perfectly clean clothes each time. A perfectly clean bed with fresh bed-clothes is also used every night. This procedure is followed carefully for about 2 weeks. At the same time the bands are encased and tied so that there can be no scratching and transference of eggs from anus to nose or mouth. If reinfestation can be prevented, the worms die out. But the most scrupulous care is necessary to prevent such reinfestation, and ordinarily this regimen is impossible.

The sound and sensible way to tackle the problem is to change the conditions in which the worms flourish. These conditions are, essentially, a state of the bowel where there is much mucus and where the products of a diet of sugar and starches gives them plenty of food suited to their peculiar natures. In other words, where a child (or adult) eats much sugar, sweets, cakes, biscuits, white bread, *roti*, rice and so on, there will be ideal conditions for these worms to live and breed.

Another strong factor is what the Homoeopaths call a scrofulous or cancerous taint in the constitution. To them the presence of threadworms is just plain evidence of such a taint and

they hold that it is not much use trying to clear up the worms until the whole system itself is cleared up. As the constitution is strengthened and purified, conditions become unsuitable for the worms, and these then often disappear by themselves, without special treatment.

Constitutional treatment consists, of necessity, in having proper food—an abundance of raw salads and foods such as grated raw carrot, beetroot, shredded raw cabbage, spinach, lettuce and so on, and also plenty of good wholesome fresh fruits. The natural sugars such as honey, raisins, dates and other dried fruits are also used instead of sweets, cakes, biscuits and so forth. Other needs are exercises, sitz baths, sun baths, air baths, skin brushing and any measure that will cultivate sounder health and help to build up the body's resistance to these parasites.

For direct treatment, enemata or injections of water with various substances added are given into the rectum. Five drops of tuppintine in a glass of warm water makes quite a good enema of this nature. Any worms contacted by this will be killed outright. Other mixtures are: a decoction of quassia chips, or an enema of salt water of the strength of one teaspoonful of salt to the pint of water. Even soapy water can help at times, or a few drops of Eau de Cologne in water. But, owing to the many ridges and pockets of the bowel, it is impossible to get in touch with every worm.

A mercurial ointment is often smeared around the anus to poison any female worms coming out to lay eggs. But a Homoeopath in particular would not like the idea of using mercurial ointment to any extent. He knows the damage that is done by strong medicines, which often fail to achieve their purpose in any case.

The most effective and rational treatment, even though it may take some time to gain a complete cure, is the Nature Cure one using diet and homoeopathic remedies.

The effects of threadworm infestation are often not recognised as such. For instance, not infrequently cases of appendicitis are due to that part of the bowel being packed with myriads of threadworms, which set up local irritation. Other symptoms that are often taken to be separate diseases or complaints are squinting, bed-wetting, convulsions, night terrors, spasmodic twitching of the muscles of the face, excessive thinness, indigestion, more or less constant coughing, bronchitis, irritability, anaemia, constipation alternating with diarrhoea, sleeplessness, skin diseases, loss of appetite and various nervous troubles. The list is a long one and covers a wide field. Unfortunately, with the modern tendency towards over-specialisation, many an ailing child suffering from threadworms has been taken from one specialist to another in the vain hope of curing some particular complaint that is only a symptom of underlying trouble. The threadworm infestation has never been suspected. So the specialist tackles each symptom, manifesting in the particular part of the body in which he specialises, as if that were the main disease. And of course failure must result in the long run. But even were the threadworm trouble finally discovered, the allopathic approach would be to consider that to be the disease needing treatment, without realising that infestation with threadworms is only a symptom, a sign that the constitution itself needs special attention.

Only a Nature Cure specialist trained to look at the body, the mind and the emotions as a whole will think of getting down to the root causes of all the trouble and applying the logical treatment, which must be for the entire system, the patient himself as an entity and an individual. To do less would be most disappointing if not indeed quite futile.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:

306 Commissioner St.,
Jeppe, Johannesburg.

OUR INDIA LETTER

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT)

KASTURBA GANDHI MEMORIAL TRUST

THE Executive Committee of the Kasturba National Memorial Trust which met in Indore for four days decided to set up a hospital at Kasturbagram to train women in midwifery and maternity welfare. The hospital will treat out-door patients. The chairman of the Trust, Mr. G. V. Mavalankar, related the work done by the Trust. He said few knew of the work as it was being done in villages without noise being made about it. Twelve centres of the Trust are working in 12 States where about 300 women workers are receiving training in child education, midwifery and cottage industry. So far about 750 village women workers have completed their education and about 450 out of them are working in 275 centres. These women workers in their respective villages are doing work of social awakening in spheres of purdah and untouchability.

Kasturba National Memorial Trust was founded in 1945 under the guidance of Mahatma Gandhi in memory of his wife. The main idea behind the plan was that women social workers should be trained to go to villages and serve rural women. Work centres for training village workers were therefore opened in every state. The Trust has so far spent Rs. 425,000.

Nation's Flag Day

India observed Flag Day on Dec. 7. Small tricolour flags representing the three armed forces were sold by social workers all over the country. The sale proceeds of Flag Day will be sent to the Central Flag Day Committee in Delhi, which in turn will allot funds State-wise for welfare activities of serving personnel and ex-servicemen. More than four million small flags and 20,000 car flags have been distributed to various States for sale.

When India became independent, December 7 was decided upon as the day for observance of Flag Day, which has come to replace what was formerly observed as Poppy Day or "Remembrance Day."

Prime Minister Nehru and Defence Minister Sardar Baldev Singh, called upon the people to contribute generously on Flag Day for the welfare of servicemen and ex-servicemen and their families.

The Prime Minister said: "On this day observed as Flag Day by

our defence services, I send my greetings and good wishes to our soldiers, sailors and airmen. I hope that the bonds that tie them to the people generally will grow stronger."

The Defence Minister said: "Our armed forces have a reputation as soldiers, sailors and airmen, the which is second to none. The funds raised will be used for providing much-needed amenities for men of the forces and their families. Let us, therefore, show our appreciation of them by contributing generously on this day."

In a Flag Day message, Sheikh Abdullah, the Kashmir Premier, paid tribute to the work of the Army and Air Force in defending the people of the State against aggression.

President's Birthday

The President of the Republic, Dr. Rajendra Prasad, was 67 on Monday, December 3.

Dr. Prasad was the recipient of a large number of messages of greetings from all over the country and from foreign ambassadors wishing him many happy returns of the day.

A close associate and devoted follower of Mahatma Gandhi since the non-co-operation movement in 1920 for the independence of India, Dr. Prasad was elected President of the Constituent Assembly of Free India in 1947. In spite of his delicate health he continued to guide the Constituent Assembly in its fateful sittings for evolving a Constitution for his country. When this task was accomplished the people of India unanimously conferred on Dr. Rajendra Prasad the greatest honour the country could bestow—the first President of the Republic of India.

Members of the Cabinet, prominent citizens, journalists, members of the Delhi City Fathers and schoolchildren called on the President in the morning to congratulate him. Dr. Rajendra Prasad received the visitors in the Moghal Garden of Rashtrapati Bhavan (Government House).

Replying to their greetings, the President said that he was grateful to them for their affection and regard and hoped that with their love he would be able to devote himself still more to the service of the country.

Restrictions regarding entry into Rashtrapati Bhavan were considerably relaxed and some

200 schoolchildren and college students turned up with flowers, bouquets and garlands for the President, who received them with folded hands.

Churchill And Gandhi

Mr. Churchill's Private Secretary has sent a cable to Dr. B. C. Roy informing him that the British Prime Minister has received the objections to certain remarks made by him about Mahatma Gandhi in the second volume of his war memoirs and that he would take them into consideration in the next edition of the book.

The cable stated that the British Prime Minister had been busy after his recent election and "the points raised in your letter are receiving his due attention." The Private Secretary assured Dr. Roy that "the matter will be taken into consideration in the next edition of the book."

In his memoir, Mr. Churchill had stated that Mahatma Gandhi was administered glucose injections during his fast at the Aga Khan Palace in 1943. Mr. Pyarelal, Mahatma Gandhi's Secre-

tary, had drawn the attention for the physicians attending on Mahatma Gandhi at the time of his epic fast to those objectionable remarks. The physicians—Dr. B. C. Roy of Calcutta, Dr. M. D. D. Gilder of Bombay and Dr. Sheshila Nayyar—jointly wrote to Mr. Churchill pointing out that the statement had no relation to facts. They also vouchsafed for the genuineness of Mahatma Gandhi's fast "which had baffled medical science" and asked for a suitable amendment to the statement.

SWEETMEATS

Pure Wholesome Healthy

- ★ APPETISING—
- ★ DISTINCTIVENESS of Flavour.
- ★ Combined with INGREDIENTS of the PUREST QUALITY go into the making of our SWEETMEATS.
- ★ Made by our experts whose knowledge and experience of the delicate art of preparing these Oriental DELICACIES.
- ★ Assure YOU of the most PALATABLE SWEETMEATS money can buy anywhere in SOUTH AFRICA.

આને દરેક બંધની મીઠાઈઓ બનાવીએ છીએ
બહાર ગામના ઝોડરોને સહાયથી તારીફનું પાન આપીએ છીએ.

- ★ Great care is exercised in the PACKING and DISPATCHING of country and foreign orders.
- ★ WE assure you of PROMPT, HYGENIC SERVICE with the GUARANTEE of SATISFACTION.

We specialise in:
 Birthday Cakes, Wedding Cakes, High Class Fruit Cakes, Pastries, and Naan etc.

—By—

Victory Lounge

(Cnr: Grey & Victoria Streets,
 Phone 24965. — — — DURBAN.

Phone
Day 24169

Phone
Night 833549

L. RAJKOOMAR (PTY.) LTD.

14, CROSS STREET, DURBAN.

Funeral Directors and Manufacturers of all classes of
Coffins and Wreaths

Contractors to the INTERNATIONAL FUNERAL
COMPANY, LIMITED.

Reg. Office: 14 CROSS STREET, DURBAN.

Country Orders for Coffins and Wreaths,
accepted by phone and despatched by rail
at the shortest notice.

The Epic Fast

(BY PYARELAL)

An account of Mahatma Gandhi's Fast in
September 1932, and events leading up to the
Veravda Pact with all relevant documents.

320 Pages.

Price: 2s. 6d.

Obtainable From:

"Indian Opinion"

Phoenix, Natal.

BOOKS FOR SALE

NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II.—M. K. Gandhi	12	6
THE GITA ACCORDING TO GANDHI —Mahadev Desai	12	0
GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
WOMEN AND SOCIAL INJUSTICE—M. K. Gandhi	10	0
LPIGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
STRAY GLIMPSSES OF BAPU—Kaka Kalelkar	5	0
SELECTED LETTERS—M. K. Gandhi (1st Series)	1	9
FROM YERVADA MANDIR—M. K. Gandhi	1	6
SELECTIONS FROM GANDHI—Nimar Kumar Bose	10	0
FOR PACIFISTS—M. K. Gandhi	3	0
DIET AND DIET REFORM—M. K. Gandhi	5	0
GLEANINGS—Mira	1	6
GANDHIAN ETHICS—Benoy Gopal Ray	2	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
MY LIFE AND MISSION—Vivekanand	1	3
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6
FREEDOM AND CULTURE—S. Radhakrishnan	3	6
THE EPIC FAST—Pyarelal	2	6
THE HEART OF HINDUSTHAN—Radhakrishnan	2	6
TALES OF BENGAL—Santa and Sita Chatterji	8	6
CRATANYA TO VIVEKANANDA	3	3
FOOD SHORTAGE—Gandhi	4	0
INDIA AND HER PEOPLE—Swami Abhedananda	8	6
POEMS—Ramdas	1	7
THE SCEPTER FLUTE—Sarojini Naidu	8	0
STORY OF SATARA—Major B. D. Barr, (I.M.S.)	15	0
THE U.K.C.C. AND INDIA—A. N. Agarwala	5	6

Obtainable from:

'INDIAN OPINION'

P. Bag. Phoenix, Natal.

BOOKS FOR SALE

INDIAN STATESMEN (Dewans and Prime Ministers With Portraits)	7	6	MAHATMA GANDHI (The Man and his Mission, an enlarged and up to date edition of Gandhi's life), —By various writers	5	0
INDIAN JUDGES (Biographical and critical sketches with portraits)	7	6	SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0
EMMENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland	7	6	AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	15	0
THE BHAGAVAD GITA—The Lord's Song— (An English Translation)—Annie Besant	1	0	TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.	14	0
WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE? —Dr. V. K. R. V. Rao	3	0	WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyam	2	6
JUR INDIA (Children's stories by various writers, illustrated) —Minoo Masani	2	6	GANDHIJINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6	INDIAN SCIENTISTS (Biographical Sketches An account of their researches, discoveries and inventions)	7	6
SHAW—WELLS—KEYNES ON STALIN—WELLS TALK (Verbatim Record)	3	6	LIFE AND GOSPEL OF VIVEKANANDA —Romain Rolland	13	6
GOLDEN NUMBER OF "INDIAN OPINION", 1914 (Souvenir of the Passive Resistance Movement in S.A., 1906-1914)	4	0	GANDHIJI'S CORRESPONDENCE WITH THE GOVERNMENT (1923-44)—M. K. Gandhi	5	9
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6	THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH —M. K. Gandhi	15	0
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	5	0	CHRISTIAN MISSIONS IN INDIA (Their place in India)—M. K. Gandhi	5	0
PUBLIC FINANCE AND OUR POVERTY —J. C. Kumarappa	3	6	INDIAN CHRISTIANS (Biographical and critical sketches of poets, publicists of the Church)	7	0
HISTORY OF THE REIGN OF SHAH ALUM —W. Franklin	7	6	TALES FROM SANSKRIT DRAMATISTS (The famous plays of Bhasa, Sudraka, Kalidasa, Sri Harsa, Bhavabhuti and Visakhadatta)	5	0
THE LIFE OF RAMAKRISHNA—An exhaustive account of the Master's wonderful life—Romain Rolland	15	0	PRACTICE AND PRECEPTS OF JESUS —J. C. Kumarappa	3	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi	10	0			
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars)—K. T. Shah	15	0			
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0			

Obtainable from:

'Indian Opinion,'

P. Bag, Phoenix, Natal.

SCHOLARSHIPS BY GOVERNMENT OF INDIA

The following Press statement has been issued by the office of the High Commissioner for India in the Union of South Africa:

IN pursuance of their desire to promote cultural relations between India and foreign countries and to extend educational facilities available in India to award 70 scholarships to Indian and indigenous students from 31 Commonwealth and foreign countries for higher studies in India during the year 1952. The following allotment has been made for South Africa:— Non-Indian students: African 1, Coloured 1, Students of Indian origin domiciled in the Union of South Africa 4.

Scholarships will be awarded for students in the Arts and and Humanities, Sciences, Agriculture, Medicine, Technology, Education, Law, Commerce, Forestry, Veterinary Science, Civil Engineering etc. Preference will be given to students desiring to take up post-graduate courses. If no suitable students are available for post-graduate courses students for other courses may also be considered. Applications of students below 19 years of age will not be entertained for post-graduate courses.

Consideration will be given to students who have already had some training in South Africa in the course which they propose to pursue in the Indian institutions. Candidates offering themselves for technical and professional courses must possess certain minimum qualifications to be eligible to take up the course e.g., for Medicine the candidates must have passed the Intermediate Science (medical groups) of an Indian University or an examination recognised as equivalent to

that examination; a Matriculate or one who has passed an equivalent examination will not be eligible for such course. As training facilities in certain subjects such as Engineering, Medicine etc., are extremely limited it will not be possible to find more than a very small number of seats for study in these subjects.

Students who are already studying in India on their own will not ordinarily be eligible for these scholarships. Only an exceptionally hard case in which the student deserves financial assistance might be considered. In such a case only a part scholarship, not exceeding Rs. 100 p.m. will be awarded.

The value of the scholarships has been fixed at Rs. 200 per mensem exclusive of capitation, tuition and examination fees which will be paid by the Government of India direct to the institutions concerned. Miscellaneous fees, and payments such as Library fees, Laboratory fees, Games fees, Admission fees, statutory deposits for libraries and hostels etc., will have to be paid by the scholars themselves from out of their stipends. The Government of India reserves the right to vary the amount of scholarship if they think that circumstances justify it. The amount of the stipend should ordinarily suffice for the expenses of the student in India including miscellaneous fees and expenses indicated above, normal medical charges and expenses during vacations etc., and in no circumstances the applications for additional allowances will be considered.

The cost of passage either way and all expenses on journeys in India will have to be

met by the students themselves.

The scholarship will be tenable for the period necessary for the scholar to acquire the Degree, Diploma or certificate of the course for which he has been selected, depending upon the satisfactory progress of the student. The scholarship will commence from the date on which a candidate actually joins the institution in India selected for him for studies or from the date on which that institution commences its session, whichever is later, and will normally terminate on the last date on which the final examination for the prescribed course ends.

The scholarship is however, liable to cancellation any time during the currency of the course, at the discretion of the Government, for misconduct, unsatisfactory progress or failure to pass his annual examination.

Applications from persons satisfying the above qualifications should reach the Secretary to the high Commissioner for India, P.O. Box 8327, Johannesburg, on or before the 7th January 1952 in the prescribed application forms in quadruplicate, which can be obtained from the office of the High

Commissioner for India. Each application must be accompanied by particulars of the courses, theoretical as well as practical including the detailed syllabuses, curriculae etc., already completed by the students.

Suitable candidates will be required to appear for an interview at Johannesburg soon after the closing date. They should be ready to do so at short notice.

The final selection of the candidates will be made by the Government of India. The successful candidate will be informed of his selection through the office of the High Commissioner for India in the Union. After the completion of their studies in India, the students will be expected to return to the Union.

Sets Of Indian Art Pictures

By Celebrated Indian Artists

Price 8 - including postage.

'INDIAN OPINION,'

P/Bag, Phoenix, Natal.

P.O. Box 96.

Phone 24471.

To Furnish Your Home Economically

See

LALA BABHAI & CO. (PTY.) LTD.

107 Prince Edward Street, DURBAN.

Stockists of:—

NEW & RECONDITIONED FURNITURE & HOUSEHOLD EFFECTS, RADIOS & RADIOGRAMS, MUSICAL INSTRUMENTS, SEWING MACHINES & OFFICE FURNITURE Etc.

Exporters and Commission Agents for Natal Fruit and Vegetables. We specialize in green ginger and Indian Vegetables. Wholesale only. Write for particulars Box 96, Durban.

Save Money On **FURNITURE**

SPECIAL WHOLESALE DEPARTMENT TO CATER FOR STOREKEEPERS

Write for Price Lists and Illustrations of Factory-made Furniture:

Bedroom Suites, Diningroom Suites, Lounge Suites, Office Furniture, Kitchen Furniture and Occasional Furniture

You can also send Customers to our Showrooms to be served on your behalf or sell to them from our Catalogue which we can supply on application.

SIMPLEX FURNITURE FACTORY
(PTY.) LTD.,

64 Alice Street,

DURBAN.

BEGUM AKBAR JEHAN MARIAM ABDULLAH is a leader in her own right and not merely because she is married to Kashmir's Prime Minister, Sheikh Mohammed Abdullah.

In 1946 Sheikh Abdullah and other leaders of the popular movement in Kashmir, when trying to wrest democratic power, were thrown into prison. The responsibility fell on the shoulders of the Begum to carry on the struggle and she performed the task most creditably. It was given to her to keep the torch of People's movement alight at a moment when it had become leaderless.

Begum Abdullah saved the movement from the machinations of its enemies. She held aloft the banner of communal peace and amity in Kashmir in the troubled days of 1947 when large parts of the Indian sub continent were engulfed in communal frenzy.

Mahatma Gandhi paid a warm tribute to the work of the Begum in the course of one of his post-prayer speeches. In the preservation of communal amity in Kashmir he saw "the only ray of hope in surrounding darkness."

Unassuming, quiet and dignified, Begum Abdullah donned the

mantle of leadership and toured the entire State of Jammu and Kashmir with a band of workers both men and women. She attracted large crowds of Hindus, Sikhs and Muslims to listen to her speeches. Peace Committees were set up in all parts of the State under her guidance.

The Begum was born in 1916. In spite of her commitments as a busy house-wife—she is the mother of five children—she has kept up her keen interest in world affairs and current events. She has been fired with the urge of freedom and lofty idealism since her youth.

During the tribal raids on Kashmir Begum Abdullah played a remarkable role successfully organizing Kashmiri women for the defence of the country. She formed the Kashmir Women's Self defence Corps. While men fought on the fronts these women volunteers took care of the helpless thousands who had been out of their hearths and homes. The Women's Defence Corps attended to the sick and the wounded, nursed children and took charge of the camps. In the face of enemy bullets, the women under

the leadership of Begum Abdullah carried on the work undaunted.

In early 1948 when the Jammu and Kashmir Red Cross Society was reorganised, Begum Abdullah was elected its president. The Society performed very valuable work which was highly commended by visiting high officials of the International Red Cross.

Begum Abdullah's Socio-political views are very progressive and in consonance with those of her illustrious husband. To quote her own words: "The treatment meted out to our neglected people always roused a strong desire in my mind to come out and fight for their upliftment. But as a woman I had my own limitations and I would do nothing beyond sympathising with them and pitying my own helplessness." She married the Sheikh in 1933 and to quote her again, "We had the same feelings in almost all aspects of life around us. My marriage with him gave me courage and confidence and seemed to invest my life with a meaning and purpose." Her charming personality, suave manners and sincerity have contributed handsomely to Begum Abdullah's success.

Begum Abdullah is a devout champion of women's rights and she is infused with a mission to "deliver the Kashmiri women from social inequality and injustice." She feels that a just and right place must be guaranteed to women if they are to play their legitimate part in a free and happy social order. Begum Abdullah is unceasingly working towards the realisation of this end; she is by no means an arm-chair reformer.

Nature is bountiful in Kashmir; but centuries of exploitation have kept the people in poverty. The Herculean efforts directed under the able guidance of patriots like the Begum during the last three years are bringing about socio-economic changes which will impart real content to political freedom.

Mahatma Gandhi Memorial Fund

We wish to thank an anonymous donor for the donation of £2-2-0 towards the Mahatma Gandhi Memorial Fund.

Stocked by all good Tailors

Albein Serges

and

Beintex Suitings

TRADE ENQUIRIES ONLY

BEINASHOWITZ BROS.

WHOLESALE WOOLLEN MERCHANTS

333 Pine Street,

DURBAN.

Box 2689.

Tel. Add.: "SUITINGS."

Phones: 20063 & 63512.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન

મહત્ત્વા મોંઘીલના હસ્તે
સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું. ઈ

પુસ્તક ૪૯ થું—અંક ૫૦

શુક્રવાર તા. ૨૧ ડીસેમ્બર, ૧૯૫૧.

છાક નકલ પેની. ૬

આ ક્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસની કોન્ફરન્સ, જે ડીસેમ્બર તા. ૧૫મીના પ્લુમક્ટીનમાં મળવાની હતી, તેમાં હાજર રહેવાને મોડામાં મોડું મારે ડરખતથી તા. ૧૪મીના ઉપડવાની જરૂર હતી. મારી સીટ છુક કરવાવા નો મેં ચાર દિવસ પહેલાંથી પ્રયત્ન કર્યો હતો. મને કહેવા માં આવ્યું કે એ બની શકે તેમ નથી કેમકે સઘળી બેઠકો છુક થઈ ગઈ છે. તા. ૧૩મી સુધી મેં અનેક પ્રયત્ન કર્યો પરંતુ સઘળા નિષ્ફળ ગયા. પહાનું એ આપવામાં આવ્યું કે એક પંજા પાલી બેઠક નથી અથવા તો ઝોરેજ ક્રી રેટમાં દાખલ થવાની મારી પરમીટ માંગવામાં આવી, જે દેખીતી રીતે મારી પાસે નહોતી. એટલે છેવટે મેં ત્રીબલ વર્ગની લીક્વિટ મેળવી જેમાં બુર્કોંગની જરૂર નથી હોતી. ડરખત રેશને થી તા. ૧૪મીની રાતના ૮ વાગ્યાની ગાડીમાં હું બેઠો.

ત્રીબલ વર્ગના ડબા ચીકાર હતા. એક છુણામાં હું ઠીંચું વાળી હું બેસી ગયો. તપાસ કરતાં બહુવામાં આવ્યું કે પહેલા અને બીબલ વર્ગમાં પુષ્કળ પાલી જગ્યા હતી. એથી વધારાના પર્સા ભરી હું બીબલ વર્ગમાં બેઠો.

મારા વિચારો ઝોરેજ ક્રી સ્ટેટની સરહદ, વેનરીનન, જ્યાં ગાડી સવારના ૬ વાગે પહોંચવાની હતી, ત્યાં થું થશે તેમાં મચી રહ્યા હતા. પરંતુ ત્યાં કશું નહિ થયું. ગાડી આઠેક વાગે હેરીક્ટીથી પહોંચી, જ્યાં મને ભેવાને યુરોપીયનો મેટી સંખ્યા માં ભેળા થયા હતા. મને ખબર મળ્યા કે છુપી પોલીસ ખાતાના અમલદારો મારાપર નજર રાખી રહ્યા છે અને મને કશું નહિ કરવાની સુચનાઓ અપાઈ ચુકી છે. હકીકતમાં છુપી પોલીસ ખાતાનાં અમલદારો હું ઉપડયો તેને આગલે

મારી પ્લુમક્ટીનની મુસાફરી

મણીલાલ ગાંધી

દિવસેજ. હું ઝોરેજ ક્રી સ્ટેટ જવાનો છું કે નહિ, તેની ખાત્રી કરવા ડીનીકસ મારી મુલાકાતે આવી ગયા હતા. ગાડી દોઢ કલાક મોડી થઈ હોઈ અમે રાતના ૮ વાગે પ્લુમક્ટીન પહોંચ્યા.

મારી આસપાસ અખબારોના ખબરપત્રીઓ અને કેમેરા વાળા ઝો ફરી વળ્યા. મને પુછવા લાગ્યા કે પ્લુમક્ટીનમાં હું ક'ઈ કાયદાઓનો ભંગ કરવાનો છું કે નહિ? મેં તેઓને જણાવ્યું કે વગર પરમીટ અહિ દાખલ થઈ નેજ કાયદાનો ભંગ તો હું કરી ચુક્યો છું. પરંતુ ડરખતમાં કયું હતું તેમ પ્લુમક્ટીનમાં હું ક'ઈ એપાર્ટમેન્ટના કાયદાનો ભંગ કરવાનો છું કે નહિ એ બહુવા તેઓ ઈન્તેન્ડર હતા. મેં તેઓને કહ્યું કે હું તો અહિ આક્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસની કોન્ફરન્સમાં હાજરી આપવા આવેલો છું અને હું જે કરી ચુકેલો છું એ તો અનાયાસે બની ગયું છે. અહિ કોઈ પણ એપાર્ટમેન્ટના કાયદાનો ભંગ કરવાનો મારો ઈરાદો નથી. પરંતુ બે મીનીટ બાદજ અહુ બહુયે મેં રેશન ઉપરજ કાયદા નો ભંગ કર્યો. રેશનની બહાર જવાને રેલવેના પુલ ઉપરથી થઈ ને જવું પડે છે. ઘોર અપરાધ કરી રહ્યો છું તેનો ખ્યાલ સર ખોયે આવ્યા વગર કેટલાયે યુરોપી યન ઉતારેઓની સાથે હું પણ પુલ ઉપર ચડી ગયો. કેમેરા વાળાઓને મારી સાથે આવી મારી છબી પાડી લેવાની હરી કાંઈ કરી રહેલા બેઈને અને યુરોપીયનોને “આ રહ્યો પેલો ગાંધી” અમ ગણુગણુતા સાંભળી મને જરા તાબુબી થઈ. બેશક પ્લુમક્ટીન નોન-યુરોપીયનોથી ભડકનારાં રક્ષણ તરીકે બહુતું છે. સામાન: યુરોપીયન પ્રબંધને

તેઓને ભેતાંજ સુગ ચડે છે. પુલ પરથી જેવો નીચે ઉતર્યો ત્યાં પોલીસ અમલદારે મને રોક્યો અને મારે નામ ઠામ માંગ્યું?

“કેમ, આ બહુ શા સારું,” મેં ક'ઈક તાબુબીથી પુછ્યું? તેણે કહ્યું: “આ પુલનો ઉપયોગ તમારે નથી કરવાનો એ થું તમે જાણતા નથી?”

“એમ છે?” મેં આઘાત સાથે કહ્યું: “મારે કબુલ કરવું પડશે કે એ હું બહુવા નહોતો, પરંતુ હવે બહુવા પછી તો હું જરૂર તેનો ઉપયોગ કરીશ જ.” પોલીસ અમલદારે કહ્યું એ સ.થે તેને કશી નીરખત નથી તેણે મારે નામ અને મારે કાયમનું શરિરાનું લખી લીધું. જેમ બીબલ અપરાધો માટે હજુ બેઈ રહ્યો છું તેમ આ ઘોર અપરાધને માટે પણ સમન્સની રાહ ભેવી રહી. મેં જોયું કે પ્લુમક્ટીનમાં યુરોપીયન આમજનતા સાથે સંઘર્ષ માં આવ્યા વિનાજ એપાર્ટમેન્ટના કાયદાનો ભંગ કરવો સહેલો છે. માણસથી પોતાની આમડીના રંગના કારણે એક બહાર માગે નો પણ ઉપયોગ ન કરી શકાય! એ વસ્તુથી મારે સ્વમાન ડખાયું. એ વસ્તુ મને અસહ્ય લાગી અને અખબારોના ખબરપત્રીઓને જો કે હું કહી ચુક્યો હતો કે ત્યાં હું એપાર્ટમેન્ટના કાયદાનો ભંગ કરવા નથી ઈચ્છતો છતાં મેં જોયું કે મારે સ્વમાન બળવનું હોય તો મારી હીલચાલ દરમીયાન તેનો ભંગ કરવાની મને ફરજ પડશે.

રેશનેથી મને ટેકસીમાં મેટીબ લોકેશનમાં લઈ જવામાં આવ્યો જ્યાં કોન્ફરન્સ ભરાઈ રહી હતી. આજ. લોકેશનમાં અધકાર હતો. લોકેશનમાં વસનારા લોકોને રસ્તા

ઓપર બતી પુરી પાડવાની મ્યુનીસીપાલીટીને કશી જરૂર જણુ છ લાગતી નથી.

મારે માટે એક સભ્ય પરંતુ ગરીબ આક્રીકન કુટુંબના ઘરમાં સગવડ કરવામાં આવી હતી. તેઓ ના ઘરમાં માત્ર રીલુખતી હતી. જેવું તેવું બજાર હતું જેમાં પાણીની કોઈ પણ બતની સગવડ નહોતી. મને કહેવામાં આવ્યું કે મેલું અઠવાડીયામાં બે કે ત્રણ વાર લઈ જવામાં આવતું હતું. ઘરમાં નળ નહોતા. રસ્તાપર અહીં તહીં સાર્વજનિક ઉપયોગને માટે નળ હતા, જ્યાંથી પાણી લઈ આવવું પડતું હતું.

હું ઘણી લાંબી અને થકવી નાખનારી મુસાફરી કરી આવ્યો હતો અને એનજનમાંથી ઉડતી કોલસાની ભુક્રીથી શરીર ગદું પણ લાગતું હતું. સ્નાન કર્યા વિના આરામથી સુઈ શકાવું અશક્ય હતું. ગમે તેમ પણ નહાવાનો મારો નિશ્ચય હતો. એટલે હું આ ઘરના છુણા ખાંચરમાં તપાસવા મંડ્યો. ઘર વાળાઓ મને પોતાનાથી બની શકે તેટલાં સુખ-સગવડ આપવા ઈન્તેન્ડર હતા. એટલે તેઓ એક પતરાનો બાથ લાવ્યા અને તેઓના કોલસા લાકડાંની કોટડીમાં તે સુક્યો, અને સાર્વજનિક નળેથી એક ખાંડ પાણી લઈ આવ્યા. આ લગભગ મધરાતે થયું. કેમકે આવ્યો તેવો તો તુરત કોન્ફરન્સ ભરાઈ રહી હતી ત્યાં મને લઈ જવામાં આવ્યો હતો. ઘર વાળા ઝોએ પોતાનો સારાનાં સારો ખાંડ (પોતાની બેઠક) મારે હવાલે કરી દીધો, અને ત્યાં મારે માટે સ્વચ્છ બીછાવું કરવામાં આવ્યું. સારામાં સારી હોટેલના જેટલો મને ત્યાં આરામ મળ્યો. મેં તેઓને કહ્યું કે બે રાકમાં જે તેઓ ખાતા હશે તેમાંથી જ મારે ખપતું હું ખાઈશ. એટલે સવાર ના નાસ્તામાં મકાઈના લોટની પોરીજ હુષ અથવા જેમની

સાથે, અને રાંધી અને બાટર અને ચા, કોફી તો હું લેતો નહિ હોઈ મોરેજનો રસ. બપોરે સુંદર બાફેલાં શાક, રાંધી અને બાટર. તેમજ માંસ પણ લેવા હતા પરંતુ હું સુસ્ત શાકાહારી જ હતો. સાંજે સવારની જેમ મકાઈના લોટની પેસ્ટ્રીજ હુંક અથવા જેમની સાથે. અને મોરેજનો રસ. આથી મને પુરા સંતોષ હતો. અગીયાર વાગ્યાની ચા અને નાર્સ્ટો અને સાંજના ચાર વાગ્યાની ચા અને નાર્સ્ટો જે આપણી કોન્ક્રેટ-સ્ટોનો અનિવાર્ય કાર્યક્રમ હોય છે તેની ગેરહાજરી અહિ ખાસ નજરે આવી રહી હતી, જે પરથી આ કોન્ક્રેટ-સ ખરેખરી ગરીબોની જ હતી એ સિદ્ધ થતું હતું.

લિવસના હું લોકેશનમાં ફરો તેની શોખાપર કારખાનાઓ દરની ધરાની રથાં હતાં અને બીજા બપોઈ રથાં હતાં. લોકેશનમાં તેમણે દેવળ બંધ, સાર્વજનિક હોલ હતા. તેઓની ડેન્સ ગ્રેન્સ કોન્સ્ટ્રક્શન એસોસિએશન સંસ્થા હતી. પરંતુ તેઓની રહેણી ઘણી જ શોખની હતી. શહેરીઓ તરીકેની સર્કી સમગ્ર કે મ્યુનીસીપાલીટી પુરી પાડવી બેઠતી કાંઈ પણ ભતની સમવર્તનું નામ સુદ્ધ નહોતું રસ્તા વગમડા હતા. પાણીની નીકાતાં નામ નિશાન વગર વધો અતુમાં તેની શું ઘ્યાં હશે એ કળવા તોજ રહ્યું. રાતે ફરવાને ચા તો ઠાવે શખની રહી—ને આ અરીખ. લોકેશને માટે એક ખર્ચાળ મેજા શોખની વસ્તુ મથુખા-અથવા તો પગ તપાસી તપાસી ને મુકવે રહ્યો. મને કહેવામાં આવ્યું કે જેઓ લોકેશનમાં રહેનારાઓને મ્યુનીસીપાલીટી તરફથી જમીનનો ટુકડો આપવામાં આવતો હતો જના પર પોતાનું મકાન તેઓએ ભંતેજ બાંધી લેવાનું હતું. છતાં શી. ૧૦૦ માસિક ભાડું આપતું પડે અને એ ઉપરાંત દરેક દરેક ઉમરે પડેલોશિલા પુસ્ત્રને વાર્ષિક એક પાઉન્ડનો માયા ત્રેરા તો આપવાનો હોય જ.

આ રિચિતિની બ્યારે શહેરી તરીકે ના તેઓ ઇચ્છે તેવાં સળખાં સુખ સાધ નો વાળાં અને મ્યુનીસીપાલીટીએ પુરા પાડવાની સળખી જરૂરીવાતો વાળાં યુરોપીયોના સુંદર ધરાની સાથે સર ખામસૂધી કરીએ ત્યારે કયાં શુક અંતઃ કરજીથી એ એસ આરાખી છવન યુરો પીનનો ભોગવી ચકતા હશે એ વીચાર આખા વિના રહેતો નથી. હકી તમા હાથે છે તો એવુંક કે તેઓનામાં હકથ જેની વસ્તુજ નથી. અને છતાં તેઓ ખીરતી હોવાનો ડોળ કુરે છે. ઇખર તેઓના ના ધરમાં તો વાસ નથી જ

કરતો. આ ગરીબ, તરછાપાયેલા અને સુધારા રહેલા માનવીઓના ધરમાં જ તે વસી રહી છે. એટલું જ કે તેઓની અગાનતામાં આ લોકો તેની દરતી અનુભવી શકતા નથી અને તેઓને આશા અને દિલન આપનારું અને તેને નિહાળવાનો અને તેની દરતી અનુભવવાનો માર્ગ બતાવનારું તેઓને કાંઈ નથી.

નેશનલીસ્ટ સરકારની એપાર્ટમેન્ટની કલ્પનાનો મને આ પરથી તાદરૂપ ચિતાર આવ્યો. તેઓ કહે છે કે નેન-યુરોપીયનો તેઓના પોતાના ધોરણે વીકસવા દેવા બેઠેજ; તેઓના હતામાં તેઓને સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા આપવામાં આવવી બેઠેજ. હા, ખરેખરજ. એટલે તેઓને પોતાના મેયર પણ ત્યાં છે અને એક એકવારકરી મોડું પણ છે. પરંતુ તેઓની સત્તાઓ શું છે એ તો ઈશ્વરજ બળે. તેઓને કશી સત્તાઓ હોય એવું ભેવામાં તો નહિ આવ્યું. તેઓની સત્તામાં તો એટલું જ ભેવામાં આવ્યું કે તેઓએ જે રિચિતમાં મુકયા છે તેજ રિચિતમાં સમવર્તનું રહ્યું અને ગરીબોમાંજ પડી રહેવાનું રહ્યું કે જેથી તેઓના આંગણાની સામે ઉભેલાં કારખાનાઓને સસતી મજુરી પુરી પડી શકે. આ લોકેશરી યોજનાની અંદરજ પોત પોતામાં વેપાર કરી ચકાય. શહેરમાં ફેરી કરતા ભેવામાં પણ આવવા નહિ બેઠેજ. તેઓમાંના કેટલાક ફેરિલોમાં અને કેટલાક યુરોપીયોના ધરોમાં નોકરી કરે છે અને જે કંઈ પુષ્ટ પચાર તેઓના માલિકો આપે તેથી તેઓએ સંતોષ માનવો રહ્યો, તેઓના પચારનું કોઈ પણ તેઓની યામડીના રંગ પરથી દરાવાયે છે નહી કે તેઓની આબડ પરથી પરંતુ બ્યાં યુરોપીયન અને નેન-યુરોપીયન વચ્ચે દરકાંઈ જેવું હોય ત્યાં તો ઘણી કાયદા એવી રીતે ઘડાયા છે કે જેથી નેન-યુરોપીયન ને કામ કરવાનું હોય તેની તેનામાં આવડત હોય યા નહિ તો પણ ગોરા ના જેટલો જ પચાર આપવો પડે કે જેથી માલિકોને વધારે લાયકાત ધરાવ નાર યુરોપીયનને જ રાખવો પડે.

આ દેશના ગોરા રાજ કર્તાઓ આ રિચિત આ લોકો પાસે કયાં સુધી સહન કરવાવા માંગે છે? અને એ સળખા ઉપરાંત સરકારનેજ બ્યારે આ લોકો પ્રેવે માન ન હોય ત્યારે સળખા ખાતાંઓના સરકારી અમલદારો અને અનિચારી અને અસરકારી ગોત્રી પ્રબ આ લોકો પ્રત્યે માનવીય વતેં મ્વીવી આશાજ ક્યાંથી રાખી શકાય? એટલે તેઓને અદ્યૈથી તર્કો હકુથત જ થવાનું રહ્યું.

તેનો એક જ દાખલો અહિ ટાંક, ફેટફેર ફેલેબનો એકે યુવાન આફ્રીકન નિવાસી, જે મારી રહેવાની જે ધર માં સમવડ કરવામાં આવી હતી તેજ ધરમાં રહેતો હતો, તેને મેં મારી રીટ છુક કરવા અને મારી નીખ વર્નાની

ટીકટ બીજા વર્માં ફેરવવા રોજનપર મેકરથો દતો. પડેલી વાર બ્યારે તે ગયો ત્યારે તેને ગોરેથી આવવા દરમાન વામાં આવ્યું. બીજા વાર ગયો ત્યારે તેને મુખ્ય સ્યુકોંગ ઝોસીસમાં હતો તેણે કહ્યું કે મારો વખત પુરો થયો છે અને હું બંધ છું. તેના બદલામાં આવેલ બીજાએ તેને ગોરેથી આવવા કહ્યું. પછી માડી ઉપડવાને કલાક દોઢ કલાકની વાર હતી ત્યારે તે ડીકટ વાર ગયો ત્યારે છુકોંગ ઝોસીસના માથુસે તેને ડીકટ ફેરવી આપવાની ના પાડી. શા કારણથી તે એજ

બળે. આથી મારી ડીકટ મારે રેક માડીમાંજ ફેરવવાની પડી. હું ઉપર જખાવી ગયો કે મારી ડીકટવાલ દરખીવાન એપાર્ટમેન્ટના કાયદા ને ગમ કરવાની મને કલજ પડ્યો. તે એ મુજબ મારી માડી પકડવા ભતાં હું ધરાધાપુવકે યુરોપીયનો માટે રાખ વામાં આવેલું ખાસ દાર, જે હકીકત માં મુખ્યદાર છે, ત્યાંથીજ દાખલ થયો અને રેલેવના અમલદારોની નબર સામે રેલેવના પુક ઉપરથી ઘડને ગયો. આ રીતે બ્લુમ્બન્ટીનની મારી સુસાકરી પુરી થઈ.

શ્રી. મણીલાલ ગાંધીની જ્વલમ્હન્ટીનની મુલાકાતનો હેતુ

શુનીવાર તા. ૧૫મીના જ્વલમ્હન્ટીન પહોંચતા શ્રી. મણીલાલ ગાંધીએ નીચે પ્રમાણે નિવેદન કર્યું હતું :

અહિ આવવાનો મારો મુખ્ય હેતુ એકિનક નેશનલ કોંગ્રેસની કોન્ક્રેટ-સમાં હાજરી આપવાનો છે. એપાર્ટમેન્ટના કાયદાઓને સક્રિય વિરોધ કરી રહેલો હોઈ અને લાગ્યું કે મોરેજ ક્રી રોટ બ્યાં કોઈ પણ હાઈદીને વગર પરમીટે દાખલ થવા દેવામાં આવતા નથી ત્યાં વગર પરમીટે દાખલ થઈને આડકતરી રીતે એ કાયદાઓનો ભંગ કરવાનો અનાયાસે આવેલો આ પ્રસંગ મારે મુકવો નહિ બેઠેજ. વળી એ સાથે મને એમ પણ લાગ્યું કે પ્રાંતિક પ્રતિબંધો, જે હાઈદી એને એક પ્રાંતમાંથી બીજા પ્રાંતમાં જવા આવવાની છુટ નકારનારા છે અને હાઈદી વસતી ના મોટા વર્ગને નાટલાલ ગેંધી રાખનારો છે તેની સાથે. આ રીતે હું સીધો પ્રહાર પણ કરી શકું છું. પ્રાંતિક પ્રતિબંધો જે હર કરવામાં આવે અને હાઈદી વસતીને માંક અદી ટકા ભાગ છે, તેઓને દેશ ભરમાં ફેલાઈ જવાની તક આપવામાં આવે તો હાઈદી સવાલ જેવી વસ્તુ રહે જ નહિ.

આ જુજનજ વસતી વાળા વીસાળ પ્રદેશમાંથી પસાર થતાં એ વીચાર આવ્યા વિના નથી રહેતો કે આપણે માનવીઓ કેટલા સુખ અને કેટલા લોભી છીએ કે ઉધિર આટલું બધું આપેલું હોવા

છતાં આપણે સંતોષથી રહી શકતા નથી.

મેં સમજાવ્યું કે કેટલા કાયદામાં ભંગને માટે મારી સાથે કંઈ પણ કાયદેસર પગલાં નહિ લેવાની સરકારની ઉદારતાની માટે કલર કરવી બેઠેજ, પરંતુ તે સાથે મારા અન્ય કોમી બંધુઓ ના કરતાં મારા તરફ જે જુદી ભવતને વતીવ બતાવવામાં આવી રહ્યો છે એ કંઈ મને આશ્વાસન આપવાની બાબત નથી.

રાષ્ટ્રપતિને જન્મ દીન

સોમવાર તા ૨૩ ડીસેમ્બરે રાષ્ટ્રપતી રાજેન્દ્રપ્રસાદને ૬૩મો જન્મ દીન ઉજવવામાં આવ્યો હતો. દેશના બધા ભાગોમાંથી તેમજ પરદેશના એકભયીઓ તરફથી સરદાઓ તેમને મળવા હતા થી. રાજેન્દ્રપ્રસદ ગદ્યાત્મક ગાંધીજીના બધ નીકટના સાથી અને અનુયાયી છે. ૧૯૪૭માં થી. રાજેન્દ્ર પ્રસાદ બંધારણ સભાના પ્રમુખ તરીકે સંતાપા હતા. તબીયત નાજુક હોવા છતાં કાવ્યને જ્વાબદારીથી વળગી રહી પુષ્ટ થયું હતું. વળી ૧૯૫૦ની બન-ચુકારીમાં તેઓને દેરી મોટામાં મોટી જ્વાબદારીના ભારથી મુકતી તેઓને પ્રથમ પ્રમુખ તરીકે મુકયા.

અભીનંદનો આપવા માટે પ્રધાનો, બખરપત્રીઓ અને પ્રબ તથા વિભાગી ઓ રાષ્ટ્રપતી ભવનમાં સવારથી આવ્યા હતા. આ પ્રેમને જ્વાબ આપનાં રાષ્ટ્રપતીએ કહ્યું કે 'મને જે પ્રેમ અને આદરથી તમે ન્દવાઓ છે તેને માટે હું તમને કશું સળખી છું. આશા રાખું છું કે દેશની સેવા માટે હજી ઘણું વખત હું જીસ.

બેગમ અબદુલ્લાનું રેખા ચિત્ર

આને કાશ્મીરમાં બેગમ અબદુલ્લા કાશ્મીરના વડા પ્રધાન શૈખ અબદુલ્લાનાં પત્ની તરીકે જ નહીં પણ એક સ્વતંત્ર સેવાભાવી સ્ત્રી નેતા તરીકે પોતાનું અનોખું સ્થાન ધરાવે છે. ૧૯૪૬ માં શૈખ અબદુલ્લા તથા બીજા કાશ્મીરી નેતાઓ આઝાદીની લડતમાં ભાગ લેતા એવામાં ગયાં હતાં. ત્યાર બાદ બેગમ અબદુલ્લા પર હાલત ચાલુ રાખવા નો બેબેને આવી પડ્યો હતો. નેતા વગરની દેશની હાલત બેગમ અબદુલ્લા એ પોતાની પુર્ણ શક્તિ અરગી આગળ ધપાવી ૧૯૪૭માં ન્યારે સંપૂર્ણ ભારત માં કોમી ગ્રેર ફેલાઇ ગયું હતું ત્યારે કાશ્મીરમાં બેગમ અબદુલ્લાના પ્રવાસે સાંતી જળવાઇ હતી. મદદના ગોળી એ તે વખતે કરેલા કાશ્મીરના પ્રવાસ દરમ્યાન એક પ્રાર્થના પ્રવચનમાં બેગમના કામ વિશે બોલતાં જણાવ્યું હતું કે, "આને ચારે તરફ જે અધકાર-વ્યાપ્તિ છે તેમાં કાશ્મીર આશાનાં કીરણોની ગાંધી કરાવે છે."

સ્ત્રી અને પુરુષ કાર્યકર્તાઓ સાથે બેગમ અબદુલ્લાએ કાશ્મીરને પ્રવાસ કર્યો હતો. હનરા હાંદુઓ, મીસ્ત્રીઓ તથા શીખો તેમનાં બાળપણ સંબંધવા આવતાં. દરેક મામમાં સાંતીકળ રચાવવામાં આપનાં હતાં.

બેગમ અબદુલ્લાને જન્મ ૧૯૧૬ માં થયો છે. ઘર કામ તથા પાંચ બાળકોને ઉછેરવાના કાર્ય ઉપરાંત તેઓ કુર્મીયાના બનાવોમાં ધણે રસ

ધરાવે છે. -હાનપચવીજ તેઓમાં આઝાદીનો પ્રેમ છે. કાશ્મીર ઉપર હક્કોનો યથા ત્યારે બેગમ અબદુલ્લાએ પોતાના દેશના રક્ષણ માટે સ્ત્રીઓને તૃપ્ત્યાર કરી હતી. ન્યારે પુરૂષો રણમેદાનમાં હતા ત્યારે આ બેનો દબાવે તિરાશ્રીતાની સંભાળનું કાર્ય કરતી હતી.

૧૯૪૮માં કાશ્મીરમાં રૂઝકાસ શેતાસવી રમણજી ત્યારે તેના પ્રયુખ તરીકે બેગમને ચુંટવામાં આવ્યાં હતાં. બેગમ અબદુલ્લાના વિચારો શૈખ અબદુલ્લાના વિચારો સાથે ઘણા મળતા છે. બેગમના પોતાના શબ્દોમાં જણાવવા નું કે "ન્યારે મેં આપણા લોકોની કુદરત યતી જોઇ ત્યારે મારા હૃદય માં પડદામાંથી બહાર મારી તેમની સેવાનું કાર્ય ઉપાડવાની તીવ્ર ઇચ્છા જાગત થઈ પણ એક બેન તરીકે મેં પહેલાં વિચાર્યું કે, હું ચુંટી કરી શકીશ? આથી સહાનુભૂતિ ધરાવવા સિવાય હું શુંજ કરી શકી નહીં. પણ ૧૯૪૭ માં હું શૈખ અબદુલ્લા સાથે પરણી. અમારા ઘણા વિચારોમાં સામ્ય છે. હું મારા પતીના સહકારમાં આવી પછી મને હાંમત અને શક્તિ મળ્યાં. મેં જેનું કે છાનનાં આદર્શ હોવાને જોઈએ અને તેને મારે હુંજનું એજ છવનનો દહાવો છે. બેગમ અબદુલ્લા બેનોમાં સમાનતા લાવવા માટે યુગ પ્રયત્ન કરે છે. બેગમ અબદુલ્લા ફક્ત વક્તાજ નથી પણ કાર્ય પણ કરે છે.

નેડે બંધ થઇ જાય છે. આ બેબેન નવસ્યા કે સવસ્યા મસ્છીમારમાર ઉપર જીવે છે, તે ઉપરાંત કુખકીવેશ ધારણ કરીને પાળીમાં ગોંડા મસ્છીમાર ભયે તેો એના ટોપની યારી પરવાળા ફારે બંટકાઇને બાંગી જાય, અથવા માછલું એની વાહનયાને કરડી પાય. ગમે તેમ યાય, પણ એ મસ્છીમાર ભુડી મરે છે, એનું મઠડું વહાણવાળા ઉપર ખેંચી મે છે અને તરત જ પળીને જણ એનું કામ ચાલુ રાખવા સમુદાયને ઉતરે છે!

મસ્છીમાર સમુદાયને છીપ બેળી

કરતા હોય છે ત્યાં વહાણ ઉપર છીપ ઉઠાડે છે, મોતી હોય તો કાઢીને પેટીમાં મુકે છે, છીપને સ્વાસ્થ્ય કરીને એકે કોરે રાખે છે તથા માછલીનું માંસ દરિયામાં ફેલવે છે.

કંબળ જેની ક્ષણબંધર કાળને ચણવારના સાડે સ્ત્રીઓ આટલાં આટલાં પાપ યુ કામ કરતી હશે? અને જલેરી મોતી નહિ ને માંસ જ કાં નથી વેચતા? માંસથી ગમે તેમ તે જ માછલાના પેટને ખાડો પુરાય છે, પણ મોતીથી તો એના કિમ્બા બિમાનને જ પોષણ મળે છે!

વેપારીઓ વાંચે અને વિચારે

સ્વ. જમનાલાલ બજાજ મોટા વેપારી હતા. તેમને અનુભવેશો આ એક પ્રસંગ છે. રૂના વેપારીઓ તરફથી અમેરીકા રૂનો બાવ સારો આપતું તેથી તેના વજનમાં વધારો થાય એ હેતુએ રૂની ગાસડીઓ ઉપર પાણી નાખી તેને કુલવરામાં આવડતું. જમજાજ પેટીના યુનાઇટેડ એ વાતાની અચર પડતાં એ પણ એજ પ્રયોગ શરૂ કર્યો. જમનાલાલજીને ખચર પંડતો તેમણે યુનાઇટેડને આનું કારણ પુછ્યું. કારણ જણવા પછી શેઠે હુકમ કર્યો કે આ પધ્ધતિ અપ્રમાણીક વેપાર ન કરાય.

શેઠ આપણને ઈસાની ઘણી ખેટ જરો કારણ બીજા વેપારીઓને જે ભાવ મળે છે તે ભાવ આપણને નહીં મળે કારણ આપણી ગાસડીઓ વજનમાં ઓછી હશે.

યુનીમજ, તેો એમ કરો. જે બીની હોય તેના ઉપર "IV" લખો અને પાકીની ઉપર "XO" લખો અને હવે પછી બીની ન કરોશો.

યુનીમજ ક્યવાતે મને શેઠના હુકમ ના અમલે ગયા. શેઠ ખરીદનાર પેટીને પર લખ્યો કે અમુક ગાસડી બીના રૂની છે અને અમુક ગાસડી છે. પડેલા લેટમાં એમને તુકસાન થયુ પણ પછી એ પેટીને અમેરીકાથી વધુ માંગ આવવા લાગી અને બીજા વેપારીઓ ના રૂ ખરાય છે કહી બાવ ઓછા મળવા લાગ્યાં.

દરેક વેપારીએ જાણવા જેના નીચે ના નિયમો શી જમનાલાલ બજાજે કર્યા હતા :

ભ્યાંસુધી કાગળ વાંચી ન લો ત્યાંસુધી સહી ન કરો.

ફવળ નહાના જ આશરથી કાઇ પણ-લિવસ પેસાતું જોખમ ન ખેડો.

ઇન્કાર કરવાથી કહી રૂનો નહાં.

જે માણસ જીવનમાં સફળ થયું છે, તેણે પોતાની વાત સામા પાસે મનાવવાની તાકાત મેળવી લેતી જોઇએ.

અનુભવા સાથે સાવધાનીપૂર્વક વ્યવહાર કરો; પણ એટલા અર્થ એ નહીં કે એના પરવે સંકારીય રહે.

વેપારમાં હમેશાં સાહ, સાચા ને કુડકપટથી દુર રહેો.

દરેક વસ્તુ લેખિત જ રાખો.

કાઇના જમીન બનાતાં પહેલાં એને પુરી રીતે જણી લો.

એકએક પાછો પાકો હિસાબ રાખો.

સમયની કોમિટ પિહાનો.

રૂઝકા કરી શકો એનાથી વધારેની ઉમેદ ન રાખો. સાચા બંને ખરા પછુ તે એટલા મારે નહાં કે એમાં ફોલ્ટો.

જે કંઈ કરવું છે તે આજે જ કરી લો.

સમજાવતા જ વિચાર કરો, એની વાતો કરો અને તમે જોઇ શકશો કે તમે સફળ જ થાઓ છો.

શરીર ને આત્માની પોતાની તાકાત ઉપર જ બરોસો રાખો.

યુગ પરિશ્રમથી કહી શરમાઓ નહાં.

સાફ વાત કહેવામાં કહી સંકોચ ન રાખો.

બેનો જરૂર વાંચે

મોતી કે માછલીનાં આંસુ?

લેખક : દેસાઇ વાલજી ગોવિંદજી

મોતીની માળા તથા જંગી પહેરીને સ્ત્રીઓ પ્રસંન થાય છે, અને પોતાને દયાધર્મના સ્તંભ માનનારા જને લોકો પણ મોતીના વેપાર કરે છે; આ સ્ત્રી; મોતી ઉત્પન્ન કરનારા સમુદાય જીવેલી તથા એ જીવેલા શિકારી મસ્છીમારની અવદશાનો વિચાર કરે તો જેનું સાંઈ.

મોતી માછલી આઠાર કરવા સાથે છીપનું કાર ઉઠાડે ભારે એકે ઝીણી ક્રીડા છીપમાં ગરી જાય છે અને માછલીને પીડા કરે છે. એટલે પછી એ ક્રીડાનો નાશ કરવા માટે માછલી એના ઉપર એક વસ્તુના ધર ઉપર ધર ચડાવે છે. એની નીચે દટાઇ મળેલો ક્રીડા મરી જાય છે, પણ એની કબરમાંથી સુંદર ચક્રચકિત મોતી બને છે.

ક્રીડા નહિ ને રેતીની કણી છીપમાં પડી જાય, તો તે પણ એવી જ રીતે દટાઇ જાય. એટલે જાપાની લોકો માછલીની છીપમાં કમાડ વચ્ચે કાકરી

સરકાવે છે અને એ કાકરી ઉપર પડ ચડી ચડીને એમાંથી 'કુદ્યુ' (બનાવટી) મોતી થાય છે.

સાચા મોતીની બહુ અછત હોય છે. એક એક મોતી મેળવવા સાથે હનરા માછલીને મારે છે. એટલે તો એકસરખા રંગ તથા પાણીવાળાં મોતીની માળાના જીવ પેસા ઉપર છે ૧૦૮ સાચાં મોતી જડે તે પડેલાં હનરા નહિ પણ કોણ જાણે કેટલી નવસ્યાખ માછલીને સમુદને તળિયેથી વહાણમાં આણીને મારવી પડે છે.

સમુદાયની અસંખ્ય જીવોની આમ હલા થાય છે તે ઉપરાંત તે જીવેલો શિકારી મસ્છીમાર પણ ક્રમોતે મરે છે. ૧૦૮ મોતી બેળાં થાય ત્યાં ૪૦-૫૦ કે કદાચ ૧૦૦ માછી માર્યા જાય છે. સાડે એને ખાઇ જાય છે, ઓકોટોપસ મને હાથેપથ મોટી પડે છે કે પછી કલેબની છીપમાં એને પગ પડ્યો કે વારત તે સાણસાની

હૃદય ધ્વજકારા

એ ઇશ્વર, હું ગરીબ છું, ધન-દોલતની હું પરવા ન કરું તેવું ઠર. હું નીચ છું, ઉચ્ચ બનવાની કહી પણ ધનના ન : હું તેવું કર એ દયાળુ પ્રભુ, મને એ રિસતિમાં મુક કે જ્યાં હું તને આજખી શરું કરું અને તનેજ વહાઈ. મરિા પીન કોણ, મારા ચતુ કોણ એ હું જાણ્યો નથી. પૃથ્વીપર જીવતા પ્રયેક માનવી પ્રવે મને માનથી જોતાં શીખવ. મને મનની શુદ્ધિ રૂપી ધન આપ અને મારા આત્મા માં અક્ષય રીપકની જેમ હમેશાં જાળવો રહે. બાહ્ય સુદિની વચ્ચે તે એક સુદીર્ઘ સુદિ તરીકે રહે. આ વિગિત માનવ સમાજમાં તે હમેશાં મારા સાકે - સદદ સાધી તરીકે રે.

—પ્રતાપચંદ્ર મલુખદાર (મુખપટ્ટરના વચનામતપરથી)

૨૧ કાણીકા

રોડે હજી ખાઈ હાલો નીચે નાખી દીધી હતી. ત્યાંથી પસાર થતાં એક બીખારીએ તે વીણી ખાવા માંડી. આથી રોડના નોકરે તેને ધમકાવી ત્યાંથી ચાલ્યા જવા કહ્યું પણ તેને પોતાનું છાલ ખાવાનું કામ ચાલુ જ રાખ્યું. આથી નોકરે તેને માર્યો. માર ખાવા છતાં તે હસતો હતો. રોડે આ જોઇ કારણ જાણવા ઇચ્છા કરતાં તે બીખારીએ જણાવ્યું “મને હસવું આવે છે કે છાલ ખાનારને આટલો માર પડે તે મર્મ ખાનારને કેટલો પારો.”

ઈશાંડ જતા એક મદ્રાસી બાળકે મુંબઈના પ્રખ્યાત દરજી પાસે એક રોડે પહેરવાનો જખો શીવડાવ્યો. તે તર્કવાર થતાં સંભળને તે ગમ્યો - નહીં અને આશ્ચર્ય પહોંચ્યું પણ દરજીએ કહ્યું કે “સાહેબ ઈશાંડની પ્રખ્યાત સેવકને કંપનીની આ છેલ્લામાં છેલ્લી ફેશન છે

પહેલે દીવસે રટીમરમાં રાતે તે જખો પહેરી તે સંભળન બાથરૂમમાં જતાં લગના બેચે તેમને લેડીજને બાથ રૂમ ખતારી કહ્યું ગેડમ આ પુરો મારો છે.

એ મોટા વેપારીઓ આપસ આપસ માં વાતો કરતા હતા.

એક:- તમને લાગે છે કે જાહેર ખબરો છાપવાથી કંઈ પણ પરિણામ આવે છે?

બીજો:- ચોક્કસ. પેલે દીવસે જે “ગ્રાહકોદાર જોડાએ છીએ”ની જાહેર ખબર આપી અને રાતે જ મારે ત્યાં તિબેરી ટુટી.

એક ખેડૂત સ્ત્રીએ શેર ઘી વેપારીને આપ્યું. બીજે દીવસે વેપારીએ ફરીમાદ કરી કે ઘી બરોબર શેર નહોતું.

સ્ત્રીએ વીનવથી જવાબ આપ્યો: “મારે ત્યાં જોખવાનું સાધન નહોતું પણ તમારે ત્યાંથી જે શર ખાંડ લીધી ત્યારે તેના ખીજા કાટલામાં ઘી-સુકી જે જોખ્યું હતું.

વક્તા:- પોતે ખોટો હોય ત્યારે જે પોતાની જીવ કશુંક કરે તે ડાકો માણસ મળ્યાય. પણ તે પોતે સાચો હોય ત્યારે પણ પોતાની જીવ કશુંક કરે તે કેવો મળ્યાય?

શ્રોતા:- પરજોલો મળ્યાય.

એ શીખત મોઝા દતા એક મીઝને

લાયું કે તેનો મિત્ર કીર્તીના મોઢ પાછળ પડ્યો છે. એટલે એને ચેતવણી આપવાની તરકીબ એણે વીચારી કાઢી. આ મિત્ર પોતાના દીવાનખાનામાં થોડાંક સહવચનો ટીમાડી રાખ્યા હતાં. એમાંનાં એકમાં લખ્યું હતું:

“એક દિવસ મરવાનું તે અંબસ્થ છે જ, અન્યાય કરતાં સદા ડરતા રહેા. નિરનાર્થપણે જ હમેશાં સમાજની ઉભૂતીનું કામ કરો”

આની નીચે પેલા મિત્રે એક લીટી વધારી દીધી.

“ખીજાઓએ પોતાની પ્રથંસા કરવી જોડાએ એવી ઇચ્છા કહી ન રાખો”

પહેલો મિત્ર આ સમજી ચેતી ગયો. એક જ પ્રવચાંથી બે મિત્રો જતા હતા. બંનેને સાપ કરડ્યો. એક મીઝ ત્રિચાર્યું.

“અંશુદાને કે ન્યાં સાપ કરડ્યો છે તેને કાપી નાખો કે નથી ઝેર ફેલાય નહીં” અને તેણે તે કાપી નાખ્યો. બીજાએ વીચાર્યું.

“સાપ અંશુડે કરડ્યો છે તેની માવજત થતાં તે સારો થઈ જશે” પહેલો મિત્ર ઝેર કાઢી નાખવાથી વચી ગયો. બીજો મીઝ ઝેર ફેલાવાથી મરી ગયો. માનવીના મનમાં પ્રવેશનું પાપ આવુંજ ઝેર નથી!

પરજુ રેણુ

—મી. ચર્ચાલે પોતાના એક પુસ્તકમાં ૧૯૪૩ ના ગાંધીજીએ કરેલા આચાર્યાન મહેલના ઉપવાસ વિશે લખતાં જે ખોટી ખીનોઓ લખી છે તેનો વીરોધ ડો.

બી. સી. રામ, ડો. ગીલ્ડર, તથા ડો. મુશીલા નામર વિગેરેએ કર્યો હતો. તેના જવાબમાં મી. ચર્ચાલના મંત્રી જણાવે છે કે, “મી. ચર્ચાલને તમારો પત્ર મળ્યો છે અને હાલ સુંદરણીની ધમાલમાં હોવાથી પોતે જવાબ નથી આપતા. પણ મને જણાવવામાં આવ્યું છે કે તમે જે બાબત પર તેમનું ધ્યાન ખેંચ્યું છે તે બાબત તેઓ પોતા ના પુસ્તકના ખીજા પ્રકાશન બખતે ધ્યાનમાં રાખશે.”

—હાઈમાં પેનીસીલીની ફેક્ટરી ખોલવાનો ધ્યાન કર્યો છે તે ૧૯૫૩ માં અમલમાં આવશે. આ કામ માટે ૭૦ હાંદીઓને પરદેશ ટાન મેળવવા મોકલવામાં આવ્યાં છે.

—યુનેાની સામાન્ય સભામાં ડીસેમ્બર ૩ તારીખે હાંદના પ્રતીનધી સર. બી. એન રાવને “ઇન્ટરનેશનલ પ્રેટ” એક જરડીસના જળ” બનાવવામાં આયા છે.

ગ્રોસરી ક્યાંથી ખરીદશો ?

“બનતી ઝડપે, સારો માલ, કિફાઈત ભાવે મોકલાવશું” એમ અમેજ કહીએ, તેના કરતાં અમારા ગ્રાહકોના સંખ્યાબંધ પ્રમાણપત્રોમાંના થોડાંક આપીએ છીએ, તે વાંચશે એટલે આપને ખાતરી થશે કે “ગ્રાહકોને સતીય આપવો” એ અમારો મુદ્દાલેખ અતિશયોક્તિ ભર્યો નથી:—

જા. ૩૦/૪/૬૧.
 મન અમર
 જાત જાણવા જેવે નામને આડેલો બાજબી
 ભાવો જા. અને સારો માલ મોકલ સોજો
 કરતા કે જે જાણવો જ તમારા નરકેવા ખાખી
 આપું છું જે માલ સારો અને સવલ પડે તેને
 આપે છે. જેવા આ ઉપર તમારે ચોક્કસ ધ્યાન
 આપી મોકલસોજો.

ગાંધીવદ
કોટર
ધર-ગરુથુ ફવાઓ
ઉવન-પુલની સામગ્રીઓ
ખનારરી સાડી
મુંબઈ સમાચારના પંચાંગ
કીમત રૂ. ૩-૬.

ઝોડવેશ:
 ૧૧૦ વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, હરબન.
 ફોન: ૨૪૮૪૫.

પરજુ નરસીંહ એન્ડ કુ. (પી)
 લીમીટેડ
 હરબનના ૩૦ વખની પુરાણી અને સુપ્રાસન્દ ડુકાન.

સર્વ માલ સી. ઝા. ડી. થી
 મોકલાવવામાં આવશે.

સનાતન ઝગડો

લેખિકા: રૈલેના તોષબલ

ખાતોને સોનેરી સમય હતો. લીંબડાની ડાળી પર બાંધેલ દીવ્યકા પર બેઠીબેઠી રૈલેના યુરથા, બતક, ટકો અને મોરને તમાગો નિહાળી રહી હતી. આ બધાં પક્ષીઓનો વાહાન એક પુણે, એક યુરથી સાંત બાવે તેની ચાંચ જમીન પર યુમાવતી હતી. એક મોટો કુકડો તેના રાજ શબ્દો ઠાક સહિત યુરથીની સાથે આવીને ઉભો રહ્યો અને તેની ચમકદાર રંગીન પાંખ પસારીને છતાબરી ચામે હમકમક તલ કરવા લાગ્યો. યુરથીએ તેના તરફ એક ઠંડી-લાગણીથી નજર કરી અને પછી તરત જ ચાંચ યુમાવતી ચારો ચમ્પવાના કામમાં લાગી અંધ.

રૈલેના યુમા રિમત-હાસ્યથી ચમકી ઉઠી. એક તરફ કુકડાની ચારોબાર મચકુરી હતી તે બીજી તરફ યુરથીની અરફ જોવી ઠંડીમાર આંખો હતી! એક તરફ કુકડાનાં પરીકરણનાં જલ્દતાં તે બીજી તરફ યુરથીનું ફંવાલું જે હલતું ન હતું! કેવો જોવા જેવો તમાશો હતો!

છવેરે કુકડો આ માનવતાહીન કે મરકાપણા રહિત? બેરકઠારથી કંટાળ્યો. પોતાની પત્નીનું ધ્યાન ખેંચાવ એટલા માટે નજરથી આંખો અને ખોલ્યો: 'અરે! શીમતી!... અરે! ઝો! શીમતી!'

યુરથીએ મરકત ઉંચું કરીને તેની સામે જોયું. કુકડો ફરી પાછો ડુકાતો પુલાતો એકમક તલ કરવા લાગ્યો, પરંતુ યુરથીએ તે એક શું-ન અચળા સહિત તેની સામે જોયા કું.

પછી યુરથીએ પુછ્યું: 'વાર! તમે કંઈ કહ્યું મને?'

કુકડાએ આ બાવશુ-પતા જોઈ તેથી તે વીરેલની જેમ ખોલ્યો: 'હા, કહ્યું તો અહં સાંભળ્યું નહિ તે?'

યુરથીએ ટાઢાશથી પ્રશ્ન કર્યો: 'શું કહેતા હતા ખોલો.'

કુકડો (ખિલાઈને)-'અરે! તને ખોલાવતો હતો!'

યુરથી: 'શું કામ હતું?'

કુકડો: 'બસ! એમ જ...સમઠલે ને!'

કુકડો: 'કહીને વળી તે લોક મઠક કરવા લાગ્યો.'

યુરથી (જોવી ને જોવી ટાઢાશથી): 'ચા માટે ખોલાવતા હતા તે કહે ને!'

કુકડો (ચિંતાઈને): 'અરે બેવકુફ! તને ચાંખ છે કે નહિ? જરા ઉઘાડી ને જો તો ખરી!'

યુરથી: 'શું જોઈ? કંઈ જોવાનું હોય તો જોઈ ને!'

કુકડો: 'અરે! બેવકુફની સરદાર! ઉલ્લસકર પથ કાન પકડી નવ્ય એવું અને તુલ્ય કરી રહ્યો છું અને તું કહે છે કે કંઈ જોવા જેવું નથી!'

યુરથી (ધરજ આશ્ચર્યથી): 'બગવાન! અરેખર, શું એ નાચ હતો!'

કુકડો (ચિંતાઈને): 'યુખ્! ત્યારે તું શું સમજ?'

યુરથી: 'હું તો સમજ કે ધરધરનું ખાવાથી તમને પેટમાં ડુખવા આવ્યું હશે!'

કુકડો કોપને માર્યો અવાક થઈ ગયો. તે પાંખો ફરકાવતો ત્યાંથી દુર ચાલ્યો ગયો અને ચારો શોધવાના કામમાં લાગી ગયો.

પરંતુ તેના લવાપેલ 'હું'એ તેને એન પડવા કીધું નહિ. તેની ખ્યાલિ સારા કે પડોશમાં નથી ગઈ હતી. બીજા કુકડા તેને જોતાં જ, રપ્પી છોડી દઈ, આધાપાછ થઈ જતા હતા; સારા જે પડોશની યુરથીએ તેનાં સો-નઈ, તેની બળપતા અને તેના પ્રભાવનાં યુક્ત કંઈ ચુલ્યાન કરતી હતી...કુકડો વિચારવા લાગ્યો: 'જ્યહુ તો કીક છે...પરંતુ મારી પત્ની ને જ મારી કંઈ કદર તથી.....'

તેવો કહવો યુટડો! વિચારવાર આખળ યાવી: 'પરંતુ હવે હદ થઈ ગઈ! તેની આંખો ઉઘાડવી જ જોઈએ! તેની આંખ આંડેનાં પડળ દુર થવાં જ જોઈએ!'

આર વિચાર થતાં જ તે ફરીથી પોતાની પત્નીની સામે જમને ઉભો રહ્યો અને ખોલ્યો: 'શીમતી! ઝો, શીમતી!'

યુરથી: 'તમારાથી તો તોભા! વળી પાછું સું છે?'

કુકડો (રાજવાહી ડમે જરા અકક યઇને) 'જરા મારી સામે તો જો!'

યુરથી: 'પંચે દિની...તો જોઈ રહી છું. હવે વળી તું તે શું જોવાનું છે?'

કુકડો: 'કૂતમ! ગમાર! જુઝલ! તારામાં કંઈ જાનસાન છે કે નહિ? સાવ અથડા જ રહી.....જરા માફે તલ્ય જો અને સખતતાં શીખ કે સામી કલા કેવી હોય છે!.....તને તો કંઈ સારાનરસાનું બાન જ નથી!'

યુરથી: 'તમારા નાચમાં તે શું બળ્યું છે તે જોઈ? જરા મોરની સામે નજર કરો અને જુઝલો કે કેવું મગાનું નાચે જો!'

કુકડો: 'અરેરે! જમાનાની કેવી બાંધકારી છે! સ્વજન દેખીને બળ્યું અને પરજન દેખીને ટળ્યું એવો જ કંઈક ફનીયાનો કમ લાગે છે!..... અરે! નશાભા! મારા જેવો પતિ! બીજો કયાં મળતા છે?'

યુરથી: 'બનરમાં.'

કુકડો: 'અરે! યુખ્! તારામાં વિવેકસુદ્ધિ હોય તો તું જોઈ છે? મારા જેવો એક તો બતાવ! આંખળી ચીંધીને એકાદને તો દેખાડ! આવો

સુરિતો અવાજ! આવી મનોદર પાંખ અને આવી મોઠક કલગી! કયાં વ હોય તો દેખાડ તો ખરી!...જરા મારો જુલક અવાજ તો સાંભળ! મજાક થતાં હું જુલક અવાજે 'કુકરે... કુકંની નેકી પોકારી છું ત્યારે આસ- પાસનું સાઈ જે જગત કંપ અનુભવે છે અને જગી હોં છે.....યુખ્! કહે છે કે 'બનરમાં.' છટ, બેવકુફ નહિ જોઈ હોય તો!'

યુરથી (ચાંચ દેખાવીને): 'તમે જ 'આપ વાહવાદ'ની કુમ મચાવનાર ચારજીભાટ બન્યા છો, તો પછી હું શા માટે ઉપાધિ કરું?'

કુકડો: (જમીન ઉપર કચગી પહાડીને) 'અરે! બગવાન! અરે! બગવાન! કેવી ગમાર જોની સાથે મારે આ પનારા પડ્યા છે! અરે! તું જરા તારી પોતાની સુરત તો દેખ! આ તારી પાંખ જો! જલો કાલવધીચક માં રમદેખાઈને આવી ન હો, જોવી લાગે છે! આ તારો સુર જો! આ તારી તુલક કચગી જો! વળી નથી રૂપ કે નથી રંમ.....અરેરે! મુતિની સાથે મારે ભવ કાવનાને છે.'

યુરથી: 'છુટાછેડા કરી દો ને તો પછી?'

કુકડો (ગોરતથી): 'ક્યારના કરી દીધા હોત, પથ તારા પર ટપા આવી!'

યુરથી: 'હા! બધું જ સુંવાળા ખરાને. પેલી કાળી યુરથીને સંદેશો મોકલ્યો હતો, પથ પાંછા પડ્યા એની મને ખબર ન હોય તો ને? કોને બનાવો છો? અસોસની વાત છે!...'

કુકડો (જરા મોચેનીથી વચ્ચે જ અટકાવતો) 'અરે! એ કાળવી તો લડાવી મારે તેવી છે! એણે તો કંઈક ધરોમાં આજ લગાડી છે.'

યુરથી: (મરકત હલાવીને) 'એમ? કીક ત્યારે!.....હવે આવો ત્યારે સુવાની વાત ઉપર, તમારે જોઈએ છે શું?'

કુકડો: 'તું જરા સખતા, જરા વિવેક શીખ એટલે બસ. આપણાં બે વચ્ચે આ અસમાનતા શીખા આપતી નથી. - મારી પત્ની અને આવી લધરધર! જરા સાધકસૂક અને સુધક રહેતી જ. કાંઈક ટાપટીપ રાખતાં શીખ. તારી સુરત કયાં ખરામ છે? પથ...તારા આ આચારથી તો તોભા!'

યુરથી: 'પથ મને નવરાશ જ કયાં છે?'

કુકડો: 'તો તું નવરાશ મેળવતી જા. પેલી મીનાઈ યુરથીની સામે જો. હમેસાં કેવી ટાપટીપ રાખે છે! મારી

'ઓ પથ જોવી અરસ કેમ ન દેખાવ!' યુરથી: (જરા વિચાર કરીને) 'તમારી વાત કીક છે. ચાલો, હું તમને ચરમાવાવા નથી માગતી. હમણાં જ જમને નાદી લઈ છું અને પાંખોને સાકસૂક કરી નાખું છું. તમે જરા બચ્ચાંબળું ધ્યાન રાખો, તે બધાં ધરની પાછળ ચારો ચરે છે. જલો જોઈએ!'

કુકડો (ચિંતાઈને): 'હે!'

યુરથી: 'કેમ?'

કુકડો (ધરનો માર્યો): 'હું! બચ્ચાંબળું ધ્યાન રાખું!'

યુરથી: 'એમ નહિ તો પછી હું ચથુખાર સરવા જઈ શી રીતે? હું આપું ત્યાં કુધી બધાંનું ધ્યાન મેળુ રાખી લો, સારું હું જઈ છું.'

કુકડો (બેચેન): 'અરે! અરે! મારે તો-'

કુકડો: 'હું...હું...મારે પેલા વિઠા- પતી કુકડાને મળવા જવાનું છે. જરા ખાસ કામ છે-'

યુરથી: 'તેની યુરથીને મળવા મારે પથ જવાનું છે, હું હમણાં જ તપ્પર થઈને આવું છું.'

કુકડો: 'આપજો બને જઈશું તો પછી આ બચ્ચાંબળું કેણુ ધ્યાન રાખશે?'

યુરથી: 'તો પછી એમ કરો, તમે બચ્ચાંબળું ધ્યાન રાખો. હું એ વિઠાવતી કુકડાને ઘેર જઈ આવું છું. જે કંઈ સંદેશો કહેવાનો હોય તે મને કહી દો, હું પહોંચાડી દઈશ. તમે હમેસાં કીક કરો: છે કે તું ધર અને અચ્ચાં મંથી જોવી જ આવતી નથી, તો લો, આજે કીક પ્રસંગ મળ્યો છે.'

કુકડો (ખરાબારને): 'કુકરે...કુકે! કુકરે...કુકે! કુકરે...કુકે!'

અને પછી કુકે જોવી તો દોહ યુરથી ને જલો દસ-વીસ ફૂટ તરો પાછળ પડ્યા ન હોય!

યુરથીએ મરકત ઉંચું કરીને રૈલેના તરફ નજર કરી. તેની આંખોમાં તોશાનની ચમક હતી. તેની ચાંચ ઉપર એક અજબ પ્રકારનું ફરેથી (દગલખાજ) રિમત હતું જોની વા અને સમજળ ગા.....રૈલેના જોઈથી ખિલખિલાટ કરી પડી!

યુરથી એકવાર ફરીથી સાંતીપુર્વક ચારની શોધખોળમાં ચાંચ યુમાવવા લાગી.

અદરખ શી. ૧-૦ રતક

તાજું મોરોનું અદરખ દાહમાં જેલ છે નોંદાવના અદરખ જેલનું આરંભ સાથે મોહવાબને

M. A. MAHOMED
10 Southampton Street,
Point, DURBAN.
Phone: 20449

વિવિધ

તેલનું ઉત્પાદન

સુખ્ય મુખ્ય નીચલા દેશોમાં તેલનું ઉત્પાદન ૧૯૩૮માં યતું તેના આંકડા નીચે આપ્યા છે.

રકા	૧૧.૩૩	૧૦.૪૩	૭.૬૦	૨.૪૪	૧.૬૫	૦.૪૫
ગીચ	૧,૨૨૫,૩૨,૫૪,૦૦૦	૨,૬૬૧,૬૦,૦૦૦	૭,૭૭,૩૦,૦૦૦	૫,૭૬,૮૧,૦૦૦	૪,૮૩,૬૬,૦૦૦	૩,૨૬,૪૩,૦૦૦
દેશ	અમેરીકા	રશિયા	કેનેડા	પ્રન્સ	રુમનીયા	હંગેરી
યુ.એ.	અમેરીકા	રશિયા	કેનેડા	પ્રન્સ	રુમનીયા	હંગેરી
આરત	૬,૬૦,૦૦,૦૦૦	૩,૩૩,૦૦,૦૦૦	૩,૩૩,૦૦,૦૦૦	૩,૩૩,૦૦,૦૦૦	૩,૩૩,૦૦,૦૦૦	૩,૩૩,૦૦,૦૦૦

આરત ૬,૬૦,૦૦,૦૦૦ ગેલન
પાછાસ્થાન ૩,૩૩,૦૦,૦૦૦ ગેલન

ઈટીયાની ગતી

હોદ્દમાં આયોજન પંચે પાંચ વર્ષની યોજના કરી છે તે સુખ્ય ૧૫ થી ૨૦ ચોરસવાર કાપડ પંચા મારફતે કરવા ધારે છે એનો અર્થ એ છે કે સાળ-દોઢ એટલું કાપડ વરસને અને યશો. અમારે ગાંધી નવંતી નિખીતે રખાવવા રેડીયા યમમાં ૬-૧૬ વર્ષના બાળકોએ એક કલાક અથવા ૧૧૧ કલાક કાંતી પ્રત્યેકનું ચાર ચોરસવાર કપડું થાય એટલું સવા મહીના દરમ્યાન કાંતવું હતું. આથી એ પુરવાર થાય છે કે પંચ નેટલું પ્રત્યેક માણસ એ રોજ એક કલાક કાંતે તે ૭-૮ મહીનામાં તેટલું ક.પડ ઉત્પન થાય અને હોદ્દનો મોટા ભાગનો કાપડનો કામગી ઉકલે અને સાથે સાથે પંચ

વિગેરે માટે પરદેશ વસડાતો પૈસા ખચે.

પત્ર લેખકોને વિનંતી

અમારી ઝોપીસે ફેટલાક પત્રો આવે છે. પણ તેમાં ફેટલીક વાર એવું લખાણ હોય છે કે અમને તેનો નીકાલ લાવતાં વખત પગાડવો પડે છે. જેથી નીચલી ધીના: ખ્યાનમાં લેવા અમારી ખાસ ભલામણ છે.

૧. નવા ગ્રાહક યતારે માયાળાપર "નવો ગ્રાહક" રાજ્ઞ લખવો.
૨. સરનામું બદલવા માટે લખેલ કામગીમાં ચોખ્ખા અક્ષરે લખવું.
૩. પુસ્તક અંગે સી. ઓ. ડી. થી નથી મોકલતા આથી આવા પત્રોના જવાબ આપતા નથી.
૪. જ્યાંય ઈચ્છનારે સાથે રોપ ધીરવી.
૫. પત્રને માયાળે પોતાનું પુરું નામ તથા સરનામું લખવું
- ૬ અને તે બધો પત્રબ્યવહાર ઈચ્છીશમાં કરવો.
૭. લવાજમના નાણા વરસ સર યતાં અગાઉથી લેવાય છે તે ખ્યાનમાં રાખવું.

૮. છાપામાં જે બહેરખબરો આવે તેનો માલ અમે વેંચીએ છીએ એવું નથી. આથી એ માલ તે બહેર ખબરની નીચે જે સરનામું હોય તેને પત્ર લખી મંગાવવો.

૯. સ્વીદ-અથવા પુસ્તકો અથવા કાષ્ટ પણ યોગ્યો તમે આપેલ યોડર જે ૧૫ દીવસમાં ન મળે તેા તુરત તેની તપાસ કરવી.

૧૦. ખાસ ખ્યાન રાખવું કે શીનીકસ ડરબનથી દુર છે. ટપાલ એકવાર જાય અને આવે આથી પત્રબ્યવહાર માં ઢીલ થાય એનો હીસાળ રાખવો.

મુળાક્ષરના નકશા

બાળકોને અક્ષર યાન આપવા માટે આ નકશા બધા ઉપયોગી મધ પડે છે. કીમત શી. ૭-૬.

આપ ગ્રાહક બન્યા ?

ચિત્ર લેખા

તંત્રી: વલ્લુ કોટક
વાર્ષિક ગ્રાહકને એકજ વર્ષમાં બે બેટ પુસ્તકો, ખાસ અંક અને દીવાળી અંક આપનાર ગુજરાતનું એકજ લોક પ્રિય સામયિક.

વાર્ષિક લવાજમ શીલોખ ૩૬.

ચિત્ર લેખા કાર્યાલય
સીમલેક્સ ઈન્ડિયા લી.
૯૯ મીન્સેસ સ્ટ્રીટ,
મુંબઈ, ૨. (ઈન્ડિયા.)

નવાં પુસ્તકો

- રાષ્ટ્રભાષા શીખવા માટે
હીંદુસ્તાની-ગુજરાતી કોસ શી. ૨૦-૦
ગાંધીજી અને સામવાદ. " ૩-૦
ધરસામનો સુવર્ણ યુગ. " ૩-૦
દેશ દેશ ને લોક કરાએા ૮ ૬
શહીદોને સંદેશ ૪ ૦
મળવાનું કેકાણું આ યોશીસ

વેચવાના પુસ્તકો

નીતી નાશને માર્ગે (ગાંધીજી) ૨ ૦
"બુદ્ધ સ્વારાજ્ય" ગાંધીજીના હસ્તે લીખીત છાપમાં અને એક છાપેલી દાદાપ કાપી સાથે ૧૦ ૦
આરોગ્યની ચાવી (ગાંધીજી) ૧ ૦
અનાસક્તી યોગ. (ગાંધીજીએ ગીતા છવો ઠરેલો અનુવાદ) ૧ ૬
સરકારનું જીવન ચરીત્ર ૧૩ ૦
રાજેન્દ્રપ્રસાદનું જીવન ચરીત્ર ૧ ૦ ૦
ક્રાણના તેજ દીવસો (બાપુના ગ્રાહ વખતના વિનોબાજીના પ્રવચનો) ૧ ૬
સરકારનાં ભાષણો ૧૨ ૦
મારી જીવન કથા (નેહરુ) ૧૫ ૦
દીઠાઈ ડાપરી (ગાંધી) ૧૦ ૦
જયતનો તાત (અરધે ભાવે) ૨ ૬
ધરતીને માથે ૬ ૦
સરકારના ભાષણોના નમૂના ૧૨ ૦

આ ઓડીસેથી મળશે.

વધો શીક્ષણ યોજના
શિક્ષણ કેવી રીતે આપવું તેની લખજ ગાંધીજીના ભૈત્રીક અભ્યુકશન સુખ્ય ૨ ૬
આ ઓડીસેથી મળશે

"જીવન નાટક"

બાલુભાઈ પટેલ. ભારત વિદ્યામંદિર, પોર્ટબ્લેડીઝમિય.

જીંદગી છે જીવન નાટક
આશા નિરાશા એના તમચા (૨)
આજ હસવું કાલ રોવું
સુઝ પડે ના શાને એવું—જીંદગી
તડકો દેખી તું ધબરારો
આગળ છાવો તે નવ જ્યેથો—જીંદગી
જીવનની ઘટ માળ નિરાળા
અંત અનંતની વાત સમાણી—જીંદગી
માનવી સૌ છે નટ નાટકના
બજવી બતાવે ખેલ અજબના—જીંદગી
સુરંધાર છે નટવર નાગર
ખાખી ન આવે એમાં લાગર
ખાખી ન આવે એમાં લાગર
જીંદગી છે જીવન નાટક
આશા નિરાશા એના તમચા.

ગ્રોસરી મળવાનું બરોસાપાત્ર મથક

JHAVER HIRA & CO.,

Phone : 24932
Res. 24845.

118 Victoria Street,
DURBAN.

અમારે ત્યાં
ગાંધીનદુ, કઠોળ, હવન, પુનની સામગ્રી અને લગ્ન અંગેની ફરક જ્યેઠી વસ્તુઓ મળશે.

માહકોનો સંતોષ એજ અમારો સુદા લેખ છે. એકજ વખત મંગાવી ખાતી કરો. માલ સારો અને ચોખ્ખો બતી દેખરેખ નીચે મોકલવામાં આવે છે. કંડી ઓડરો સી. ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે.

वांयवा लायक पुस्तके

भांधीलड' साहित्य

भांधीलडमे लपोसा अयवा भांधीलड
 डपर लभायसा पुस्तकीनी नीमे समास
 थाय छे.
 आरत कथा (भांधीलड) ७ १
 आभारा आ (स्वरुपा भांधी) ४ ०
 भांधीलडमे स्रकार साधे
 पत्रव्यवहार १ ०
 भांधीलडनी साधना ५ ३
 भांधीलडना सभाप्रभार ५ ७
 छवन पराड (श्री. मधुदास भांधीके
 श्रीनीकस आश्रम ना डेरलोक छतीहास
 रीताना छवन पराड इरभान
 यनेवे आवेप्यो छे.) ११ ०
 भांधीबारी आरुकि भावना ५ ०
 प्रभारना जोभवे (भांधीलड) १ ६
 दक्षिण आरुकिना सत्याग्रहने
 छतीहास ७ १
 भापुनी प्रसादी
 (मधुरादास नीकमछ) ५ ०
 भापुना पत्रोः (आश्रमनी
 लेने वपर) स'स'का ममा मखेवर २ १
 पायानी डेवपणी (भांधीलड) ४ ०
 मदादेव देहाछनी जयरी
 भाग पहवेदा १० ०
 " भांमे १२ ०
 " नीमे ११ १
 " येथे ८ ८
 भांधी विचार डेहन भांधीलडना
 विचारोनापर छ'त' पुस्तक २ १
 भापुनी कारावासनी कडाथी
 (आगाधान महेलना जेकनीस भासने
 छतीहास. सेपुका डो. सुधीला नैपर.)
 किमत री. १५/०.
 प्रेम प'थ भा. १ १
 " " " २. ६
 शम नाम (भांधीलड) २ ०
 क्षापना तेर दिवसो
 (दीनालाड) १ १
 भापुना-आ ने पत्रो
 (स्वरुपा पर लभायसा पत्रो) २ १
 कस्तुरभा स्रकारके अ'के
 भांधी स्रकारके अ'के २ ०
 भापुनी आंभी ३ ०
 म'गण प्रसाद १ ०
 गांधीलडनी संक्षिप्त आत्म कथा
 (मधुरादास नीकमछ) २ ६
 व्यापक धर्म भावना (भांधीलड) ५ १
 आश्रम भावनावली १ ३
 कीशोरदास भराइवाला कुत
 डेवपणीने वीकारा हा. ध. म. ३
 गीता म'ब'न (गीताछमे सभछ
 यमाय जेरी रीते लभायथी हेरेवा
 अनुवाद ७ १
 गीता पवनी (गीताछना उजरादी
 रथीमे) १ ३
 फां पुत्र्य मथोदा (आन' हावमी,
 पुत्रमथं देवादी छरो वपर पुलाता
 प्रसना लभायथी के देवा लभाय
 छ देवा स'म'द) २ १

ससुणी कान्ती ५ ०
 छवन यरीत्रो
 भारी छवन कथा जवाहरलालछ
 १५
 तेज यरीत्रो पांय मदान वीराना
 यरीत्रो ६ ०
 मादादेव देहाछनु' पुत्र'यरीत्र २ ३
 स्रकार परदेस नवनवर्षा परदेस १३ ०
 भारी छवन कथा राजेन्द्र प्रसाद
 १ ० ०

डेहलाक वांयवा लायक पुस्तके

आपणी क्रोस ४ ०
 छ'दुने पत्रो (नेडर) ३ ०
 सुप नदी रहेवाय (डोह'सुटाप) ५ ०
 डेहकी अथवा स'रुपीतु' भावी
 (रामा कथन) २ ०
 छवता तहेवरो (माकासादेव) ४ ०
 जगतना छतीहासनु' देभा
 दर्शन भा. १-२. (नेडर) १-३-०
 डोह'सुटाप अने यीसुछ
 जोतरानी विवादे
 (ममा मखेवर) १ ३
 सुद लीला १ १
 सुख यरीत्र (पय) ४ ०
 नवक अ'थावली ५ १
 डोवपीयड ररीया.
 (रशीया वीरो नवुवा जेम) १० ०
 डेक स'पीअरना कथानके
 (वाता स'म'द) २ १
 डुज'रत महुमड
 (हरदास धम' डपर अजवाणु
 पाडतु' हातु पुस्तक) १ ०
 डेक'आता (ममा मखेवर) १ ०
 कश्मर भाजा (" ") ५ ०
 दि'डी कानी नीकाणु
 ६ ०
 डोह'सुटाप कृत
 उचित नवलकथाओ
 ५ ०
 ले नवेकथाओ ५ ३
 द्रष्टि परीवर्तन (नवलकथा) ५ ३
 शरद भापुनी नवलकथाओ
 १२ १
 आपुन' भारती ६ ०
 अजुवाला ६ ०
 कालीनाथ ५ ७
 म'कनाथ ४ ०
 यरीत्रडीन
 छपी १३ १
 छवन धाना
 नथीना ७ १
 दुलो ८ १
 देवदास ५ १
 मधु वाताओ
 सुभा १ १
 डोजोर कुत
 प'थ सुत १ ०
 माह'थ अने वाज अभाय ५ ३
 धरे आदिरे ७ ०
 शरुपी ७ ०
 क्षापकथ ५ ७
 विरकुमार सभा (डागोरकुत) १२ ०

डुकी वाताओ अने नवल कथाओ
 यरीत्रो अने प्रतीमां ४ १
 विज देभा ८ १
 अजुवाला वाता स'म'द ४ १
 जोरादी वाता १ ०
 मादान विषय नवलकथा
 भा. १-२ सेरनी ११ ०
 जय रीक डोह'सुटाप ११ ०
 अजुवाला भा. १ २
 आशातु' यीत्र भा. १ २
 सेरनी १८ १
 आवती काल
 अथवा (वाज भाजने सेह) १-१२-१
 अजुरी वाता १० ३
 अने कथा ११ ३
 अथवाला वायरा ७ ०
 इनयन नेवेक ७ ०
 उकीवाद ८ १
 भासा केश ३ ०
 अजुवाला भापु. भापुओना छवनने
 वहाड पावती नेवेक ७ १
 कथय कथ १० १
 केवदाना कडा ७ ०
 छेवा प्रथेन (वाता स'म'द) ७ १
 दीन यपी ७ १
 नेच भा'तु' (धनियामे) ७ १
 कान्ती ६ ०
 पयासप' पपी ७ ०
 भाय निमाणु (नयपीअमु) ७ १
 छेकनी पुसुछ १ ०
 कलानी सखयरी-
 डरीयोलास ६ ०
 तजु अथु' ले
 तजुअभा (डुकी वाताओना स'म'द) ७ ०
 डोन डुव ४ १
 डीयाथ' अहार वटीया ७ १
 डरीयावाद ६ १
 डीरीपनी वाता ३ ०
 नीव प'पी ३ ०
 नीह' देभा ८ ०
 अदीकार १ ६
 डुटेला सुव'जु पात्रो १० ०
 प्रभात कीरछो ७ १
 पहवेदा कथा ८ ०
 पिथासी ६ ०
 पीशाथीके नाटके ५ ६

पय प्रदुप्य १ ०
 मानव ताना सुव ७ ०
 मधु पुत्रो ६ ०
 मजेलाछ ८ ०
 मोडीनी ८ ०
 माणुसाधना हीवा ७ १
 भीरु साधी ११ ०
 प'थनु' रहरय १० ०
 मानवीनी भावाड' १२ ०
 भाषावी स'सार ७ १
 अ'जावात भाग १ १० ०
 यित्रीदनी ७ १
 डेमाछने जोज ८ ०
 लम तमापी ६ ०
 ने डेह हीपक ५ ०
 पुत्र अ'न १३ ०
 परीपेक ७ ०
 पीताछनी वन प्रवेय ७ ०
 पूवीर ७ ६
 नीपीक ताप ५ ०
 डोह'सुटाप भा. १-२ सेरनी १० ०
 कश्मरी अजुवर पी ५ १
 डोह'सुटाप १ ०
 सभसंम'पु १ ३
 अजुवाला ल'प १ १
 मधुप ७ ०
 विज्ञानीक जगत ५३
 अ'नयन (डागोर इत नेवेक) १ ०
 यां डुपी ७ ०
 जोरो नेकछुपी कथ १ २ १
 शत रय १ ०
 जेने वरछे २ ३
 यापेरवाली (डागोरनी नेवेक) ८ ०
 रवीरदना ५ १
 वारसदा ७ १
 आगे कथ ७ १

डेवपणी वउ कान्ती
 डेवपणीकार माटे डेपयोपी
 किमत. ७-०
 आ आरीसेयी मजरो.
 Indian Opinion P/Bag,
 Phoenix Natal.

अठवाडीके प'यांज						
	भारती	दोडु	सुसलमान	भारती	सुयोदेय	सुयास्त
वार	१६५१ डिसेम्बर	२००८ मार्गशीय	१३७१	१३२१ शेहे. कडमी	सुयोदेय क.मी.	सुयास्त क. मी.
शुके	२१	५६	८	२१	४-४८	६-५४
बनी	२२	"	९	२२	४-५०	६-५३
रनी	२३	"	१०	२३	४-५१	६-५२
सोम	२४	"	११	२४	४-५२	६-५१
म'गण	२५	"	१२	२५	४-५३	६-५०
पुष	२६	"	१३	२६	४-५४	६-४९
थरे	२७	"	१४	२७	४-५५	६-४८

PHONE 33-2651
MASTER BROS.
 MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
 WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
 HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
 33 West Street, JOHANNESBURG.

માસ્ટર બ્રધર્સ
 હોલરોલ મરચાન્ડસ એન્ડ ડાયરેક્ટ ઇમ્પોર્ટર્સ
 રેશમી તેમજ સુતરાઈ કાપડ, ઉલન રસ. પ્લાન્ડેટસ—જેબી બાબકો માટે
 ખત તત્તેનો માલ. તેમજ ફેપરીબીન ન્યારનેટ સાકીઓ
 વગેરે માટે હમારે લ્લાં પ્રથમ તપાસ કરવા બહાનમ્લુ છે
 33 વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
 ફોન : 33-2651

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29868.
P. HARGOVAN & CO.
 (PTY.) LTD.
 WHOLESALE MERCHANTS
 AND IMPORTERS.
 P. O. BOX 1250.
 155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

NATHOO TABHA
 TIMBER & HARDWARE MERCHANT
 & DIRECT IMPORTER

Door, Windows, Corrugated Iron, Cement,
 Monarch, Iron Duke, Buffalo, and Elephant
 brands papit or any other building material
 at reasonable price.

Established 1907, **NATHOO TABHA,**
 107 Queen Street, Phone 24647.
 Telegraph "Mani," **DURBAN.**

M. J. PATEL
 INTERNATIONAL SPORTS COMPANY
 Importers & Exporters & General
 Commission Agents
 10 Peking Road, Kowloon, HONG KONG.
**Special attention is paid
 to indent orders**
Write To Us For Further Particulars.

PROPERTY
 If you are interested in selling or buying Property in any
 part of Johannesburg or Transvaal please contact:
K. J. TAVARIA
 7 Kort Street, JOHANNESBURG.
 Phone: 339859 or 228727.

પ્રોપર્ટી
 જોહાનીસબર્ગ અથવા ટ્રાન્સવાલના ના કેઇ પણ ભાગમાં
 પ્રોપર્ટી વેચવી યા ખરીદવી હોય તો મળો:
 કે. જે. તવારીયા,
 ૭ કોર્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
 ફોન : ૩૩૯૮૫૯ અને ૨૨૮૭૨૭.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!
 બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોલ્ફોલ્મ, હરેસીમ ચેસ્ટ,
 સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, લુક કેસ, ટેબલ, તદ્દન કીકાયત
 ભાવે ખરીદી શકશો. ભતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.
 —બોક્સ, ટેબલ અને કીચન હરેસર—
 ને હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈ-
 યાર રહે છે. માત્ર શોકડા બાબોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર
 આગલ વધારો.
L. MISTRY
 51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
 PHONE 33-4691. BOX 2526.

ધીરૂભાઈ પી. નાયકે
 વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

ઈંગ્લી, આગ, ચોરી, હુલ્લક, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરે
 ના વીમા અગ્ને ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, રેવન્યુ કલેક્ટરના સર્વોફીસલ અને
 ઈન્સિયુરન્સને લગતી બાબતોમાં અમારી સલાહ લો.

Phone : 33-9033. 29e Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

તાજી ઉમદા ફરૂટ
 ડરબનનું આજુ ૧/૩ રતલ. ગોરી કલીનું લસણ થી. ૧ રતલ.
 ગોળ ખાસકીટ ૧૧/- ડગન. લાંબી અને રકવેર ખાસકીટ ૧૬/૬ ડગન.
 પાન, ખનર ભાવ, ન્યુસપેપર, ૫૫૫ ૮/૬ ૧૦૦.
 ચોપાની પાપડી ૧૫/- ૧૦૦.
 રોસ્કી ૩/- ડગન પાઇનેપલ, પોપો રોબના ખનર ભાવ મુજબ. દેશી
 શાકભાજીમાં ઢાલમાં તુવરસીમ, વેગણ, રોકટાની શીમ, લીલાં મરચા
 આચારની ફેરી ૫/- ૧૦૦, શાકભાજી ૭/૬ થી ૧૦/- સુધીનું પારસલ
 પોસ્ટથી મોકલોએ છીએ. હરેક જતનું કોળ મળશે.
A. KADER & Co., (PTY) LTD.
 WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
 P. O. Box 251. **DURBAN.**

Radio Record Trading Co.,

Capetown
145 Hanover St.

Johannesburg
38a Market St.

DURBAN : 90a Victoria Street.

છેતરાઓ છો શા માટે ?

ખીસા કાલરૂઓથી બચી પધસા બચાવવા હોય તો અમારે ત્યાંથી રેકોર્ડ ખરીદો. અમારે ત્યાં “ટીજ માસ્ટર્સ વોઈસ” તથા “કોલરૂબીઆ” જેવી અસલી માલની નવી રેકોર્ડના સેટનો મોટો જથ્થો આવી ગયો છે. કીમત એક રેકોર્ડની ફક્ત થી. ૭.

ટીલ્મ રેકોર્ડ

- અંદાજ, પાંચ રેકોર્ડ થી. ૩૫
- અનોખા અદા, ૭ રેકોર્ડ થી. ૪૨.
- અનમોલ ધડી, ૭ રેકોર્ડ થી. ૪૨.
- બરસાત, પાંચ રેકોર્ડ થી. ૩૫.
- બણી બહેન, ચાર રેકોર્ડ થી. ૨૮.
- દીલ લગી, ૭ રેકોર્ડ થી. ૪૨.
- કાજલ, ચાર રેકોર્ડ થી. ૨૮.
- મેલા, પાંચ રેકોર્ડ થી. ૩૫.
- ખાર કી છત, ચાર રેકોર્ડ થી. ૨૮.
- શેઢનાઇ, ચાર રેકોર્ડ થી. ૨૮.
- સાજન, ચાર રેકોર્ડ થી. ૨૮.
- એલીન, પાંચ રેકોર્ડ થી. ૩૫.
- જુવનુ, પાંચ રેકોર્ડ થી. ૩૫.
- દદ, પાંચ રેકોર્ડ થી. ૩૫.
- રતન, પાંચ રેકોર્ડ થી. ૩૫.
- નતીલ, બે રેકોર્ડ થી. ૧૪.
- સપના, પાંચ રેકોર્ડ થી. ૩૫.
- સ્વમા, બે રેકોર્ડ થી. ૧૪.
- શક્ત સુરદાસ, ચાર રેકોર્ડ થી. ૨૮.
- દો ભાઇ, પાંચ રેકોર્ડ થી. ૩૫.
- મુલાકાત, ૪ અને ૧ કવાલી મળી ૫ થી. ૩૫.
- દો ભાઇ ૪ અને ૧ કવાલી મળી ૫ થી. ૩૫.
- દબીલ પે ન ટરકવાલનો ચાર રેકોર્ડનો સેટ થી. ૨૮.
- J.O.D. 181 ઘુને શીજ્ઞાહી કરના છે.
- J.O.D. 182 ઘુસાને કાહે ઘુર ૫૨.
- J.O.D. 183 મેં નો આઇ હું ખવાલ તેરે દરખાર.
- J.O.D. 189 ખુલા કે ઘુસારે મેં રાજવાલે.

કાંઠુ કવવાલ

J.O.D. 175 ૬૬ કે ખારે ઉમત વાલે ઘુમ પે લાખો સલામ.

J.O.D. 172 ૬મે ૩યા ખબરથી ખીજા બયેને
J.O.D. 177 અલ્લાહ હું અલ્લાહ હું.

ખ્યાર કવવાલ

- J.O.D. 174 મદીને કા મુસાફર હું
- J.O.D. 173 આવાજ મયમ આઇ પવરે ને અર્ધ વાલે
- J.O.D. 128 પાકીસ્તાન કવવાલી. ઘુ મરહે મુખરિખ હે
- J.O.D. 131 બખીન ફિર દોસ પાકીસ્તાન કી હોળી બખાને મે
- J.O.D. 129 મદીનેકા દેખા તો બખત કો દેખા
- J.O.D. 130 કહાં સે મેં લાઈ નેવરમે મહમદ
- J.O.D. 192 વલ્લાહ બને ઇમદાદ

અસ્માઇલ આઝાદ કવવાલ

- G.C.E. 40 મેં બિખાર ન હું રહેમ ખાજો ખવાલ
- G.C.E. 41 રો રો કે કુદ મઇ અખીયા
- G.C.E. 42 નોમન કા લેકર વેઠ છાકા દેઠ
- G.C.E. 51 મરહીસ મેં આ મયા યા મુકદ્દર ઘુસેતકા (મરસીયા)
- G.C.E. 52 ઘુને કરખલા કો કરખલા સે ખેલતે દેખા

ચાંદની રાત ૫ રેકોર્ડનો સેટ થી. ૩૫.
સખનમ ૬ રેકોર્ડનો સેટ થી. ૪૨.

ખુલાસો

ચાંદની રાત એટલે રાતની જબાર
સખનમ એટલે રાતના પરે છે.
બણી બહેન એટલે ધરની માલેક
બરસાત એટલે ખુશાની રહમત
મુલાકાત એટલે ખરા દીલથી યઇ છે.
દીલ લગી એટલે તે વખર ફનીયા ન હોય
મેલા એટલે ફનીયાનો મેલો
અનમોલ ધડી એટલે એની કામત નથી યતી
જુવનુ એટલે ગાત યમદ છે

અ સાવાય બીજ તમને ને એઇએ તે રેકોર્ડ અમારે ત્યાંથી ખીલજો કરતાં વધારે કાફાયત ભાવે મળશે અને અમારો માલ પણ ખીલજો કરતાં યદની કવાલીટીનો જ હશે.)

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING

—GO. LTD.—

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

—&—
Direct Importers.**47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.****LIFE INSURANCE**

Are you adequately insured?

Have you provided for your dependants?

Prepare for the future

Life Insurance gives peace of mind for the unknown future.

Insure with "THE OLD MUTUAL" your friend for Life—
The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has
best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATELP.O. Box 1760,
JOHANNESBURG.Phones:— } Business 33-0711
Residence 33-5961**धी न्यु हिल शुश-स्वीट मार्ट**

नेनेनर: मशीकार्थ बाधुकार्थ सडीपारवाणा.

इरेक लतनी भीकार्थओ, योएभा धीनी तेमल मोधा मेवा,
भसादाथी अने अनावीओ छीओ.अभाइ' वपषाओछु' सुरती शुशु' सेव, भभरा, गांठीआ, लछआ,
पातरा विगेरे इरेडेल ताल' अनावीओ छीओ.पार्टी वीगेरे मार्टे मोटा प्रभाषुमां भीकार्थ ओड'र प्रभाषु ड'क
वअतमां अनावी आपीशु'.

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President St., Corner Diagonal Street.
JOHANNESBURG.**BOOKS FOR SALE****Shri Aurobindo's Religious Books**

HERACLITUS	3	3
IDEAL AND PROGRESS	3	0
THE NATIONAL VALUE OF ART	3	0
BANKIM—TILAK—DAYANANDA	3	6
COLLECTED POEMS AND PLAYS (Part 1 & 2)	27	6
THE RIDDLE OF THE WORLD	3	9
THE BRAIN OF INDIA	1	3

Obtainable from:

INDIAN OPINION.

P/Bag, Phoenix, Natal.

PHONE 33-7944. P.O. BOX 4889.

TEL ADDRESS: "ARVIND."

HEAD OFFICE:

409, KRUGER ST., LOUIS TRICHARDT

PHONE 64. PO BOX 106.

TEL. ADD: "KANJEE."

H. K. GOKAL,

WHOLESALE

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

OUR MOTTO: SERVICE THAT SATISFIES."

43 Market Street,**JOHANNESBRUG.**होन ३३-७६४४.
रेवीमारीक ओडरेसमोडस ४८८८.
"अरवीन."हेड ओफीस:
४०९, कर्नर स्ट्रीट, लुइसट्रिचार्ड.
होन: ६४ पी. ओ. बॉक्स १०६
रेवीमारीक ओडरेस: "कान्जि"**अेय. के. गोकल,**

—= होवसेव वेपारी ==—

—जनरेल मरचन्ट अने आभात करनार—

४३ मार्केट स्ट्रीट, जोहानिसबर्ग.

SUNBEAM

gives a lasting shine!

Housewives realise that cheerful and clean-looking homes make for contented and happy living and Sunbeam gives a brighter, more lasting shine! With such ease a little Sunbeam spreads over a large area, quickly giving a lasting shine to floors and furniture.

It is easier to work with, shines brighter, lasts longer!

FOR BRIGHTER FLOORS
AND LIGHTER WORK
Always ask for

SUNBEAM POLISH

Shines... and shines... and shines

"Tell me, Doctor... if they all kill germs, how can one antiseptic be safer than another?"

Some antiseptics lose most of their potency in the presence of blood. Some, though very powerful, require very careful diluting to be safe on human tissues. The safe antiseptic for untrained use has high germicidal efficiency even in the presence of blood. It is non-poisonous, does not stain, it is gentle on tissues. These are some of the reasons why 'Dettol' is safe.

DETTOL

THE MODERN ANTISEPTIC

RECKITT & COLMAN (AFRICA) LTD., PO BOX 1097, CAPE TOWN 211-70

બાળ ઉપયોગી સાહિત્ય

તમારા બાળકને સુંદર પુસ્તકો આપી તેમના જ્ઞાનમાં વધારો કરો	આપી તેમના જ્ઞાનમાં વધારો કરો	૨
પાંચ ચરિત્રોનો સેટ	કોયલા મગ્ગ	૨
આમાં પાંચ છત્રીદાસીક મહાન નરોના ચરિત્રો છે.	૧૦ થી ૧૨ વર્ષના બાળકો માટે ૧૩ પુસ્તકોનો સેટ.	૨
કેલ બાકીની સુધી	કીમત પા. ૧-૦-૦	૨
શાસ્ત્રપ્રથાવલી	૮ થી ૧૦ વર્ષના બાળકો માટે ૧૫ પુસ્તકોનો સેટ.	૨
સેટ ૧૬૬૬માં ૧-પુસ્તકો	કીમત પા. ૧-૫-૦	૨
સેટ બીબની	૧૨ થી ૧૮ વર્ષના યુવક યુવતી માટે આઠ સુંદર પુસ્તકોનો સેટ	૨
કીશોર પ્રથાવલી	કીમત ૧૪/-	૨
૭ પુસ્તકોના સુંદર વાર્તાઓનો સેટની	દાલી ૫ ૧ વીલ ૫ ૧ બાણુ ૫ ૩	૨
ઇસપના પાત્રો ગદ્યો	બાળકોને બાંધવા ઉન્નિરાને પત્રો (નેહર) ૪ ૦ બાળવાર્તાવળી ૩ ૦ ચપ્પી પુણ ૨ ૦ ચલુરની વાર્તા ૩ ૦ જ્ઞાન ગોષ્ઠી ૨ ૦ કાલો ૫ ૧ ખલ્લનાની શોધમાં ૪ ૫	૨
બાળકને માટે સમુદાય પુસ્તક	Obtainable From:	૨
કીમત ૨ ૦	'Indian Opinion'	૨
સાંત પથોમાં ૨ ૧	P. Bag,	૨
સોલરોસની સફર ૪ ૦	Phoenix, Natal.	૨
કેટલાંક પક્ષિઓ ૧ ૧		૨
બાળવત કથાઓ ૩ ૧		૨
મહિત રત્નોનો સેટ બાગ ૧ ૨ જેમાં પ્રત્યેક સેટમાં પાંચ પાંચ પુસ્તકો છે. પ્રત્યેક સેટની.		૨

નવા પુસ્તકો

પૂર્વ આફ્રિકાની સફર (ક્રિકેટ કાલેન્ડર)	૭ ૬
વિવેક અને સાધના (કેકારનાથ)	૧૦ ૧
આર્ય વિદ્યાપીઠ (શિક્ષકો માટે)	૨ ૧
ઈન્દીઅલાસભાણુ બંધારણ	૧ ૦
કાંતજી વિદ્યા	૧ ૧
ટાઇપ્રેસિંગ (તાલ ઉપર ઉપચાર)	૧ ૧
ત્રેલેરીયા	૧ ૧
સર્વોદયના સીદ્ધાંત	૧ ૧
અંજાવાત બાગ ૨	૧૨ ૧
કાલ ભોળ (નવલકથા) રમજુલાલ દેસાઈ ૧૫	૧૦ ૦
સૌંદર્ય ભયોત (નવલકથા) રમજુલાલ દેસાઈ ૧૫	૧૪ ૦

મળવાનું ટેકાણું આ ઓફીસ :
INDIAN OPINION, P. BAG.
PHOENIX.

વેચવાના પુસ્તકો

રાજમાર્ગ (મંપી યુવતી નોવેલ)	૬ ૦
રાજ સન્ધ્યા (યુગસેવક)	૧૦ ૧
અથલતા વાધરા	૭ ૬
સાક્ષ્યાપના દિવા	૭ ૦
આનવતાના સુલ	૬ ૦
સોહની	૬ ૦
મળેલા છપ	૬ ૦

C/O INDIAN OPINION, P. Bag, Phoenix, Natal.